

103334

Policies for shared prosperity in Myanmar

Public Disclosure Authorized

Public Disclosure Authorized

Public Disclosure Authorized

WORLD BANK GROUP

This note was prepared by:
Habib Rab (Senior Country Economist)
under the guidance of:
Ulrich Zachau (Country Director, South East Asia),
Abdoulaye Seck (Country Manager, Myanmar),
Mathew Verghis (Practice Manager, Macro-Fiscal Management),
and Shabih Mohib (Program Leader, Equitable Growth, Finance and Institutions).

အားလုံးသွားကြစို့

မြန်မာနိုင်ငံတွင် မျှဝေပိုင်ဆိုင်သည့်
သာယာဝပြာမှုကို ဖော်ဆောင်နိုင်မည့်
မူဝါဒ အကြပ်ပြချက်များ

နိဂုံး

၂၀၁၅ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၈ ရက်နောက ကျင်းပခဲ့သော အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲသည် ၂၀၁၁ ခုနှစ်က အစပြုခဲ့သော မြန်မာနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံရေးနှင့် စီးပွားရေး အပြောင်းအလဲ၏ သမိုင်းတွင်သော မှတ်တိုင်တစ်ခု ဖြစ်သည်။ ထိုအပြောင်းအလဲများကို ဆက်လက် လက်ဆင့်ကမ်း သယ်ဆောင်သွားပြီး ပြည်သူတို့၏ ဆန္ဒဖြစ်သည့် သာယာဝပြာသော နိုင်ငံတစ်ခု ပေါ်ပေါက်လာစေရန်အတွက် ယခု စတင်မည့် မူဝါဒ ချမှတ်သူများက ပြင်ဆင်နေကြပြီ ဖြစ်သည်။ ဤမူဝါဒရေးရာ အကြပ်ပြချက်များ စာတမ်းမှတ်စာတမ်းကဲ့သွားကြပ်စွာ အုပ်စုသည် အရေးကြီးသော ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ စီနှော်မှုများ၊ မူဝါဒပိုင်းဆိုင်ရာ ရွေးချယ်မှုများနှင့် ပြပြင်ပြောင်းလဲမှုများကို ဆွေးနွေးမှုများ ပေါ်ပေါက်လာစေရန် ရည်ရွယ်ထားပါသည်။ ထိုသို့ဖြင့် မြန်မာပြည်သူများအတွက် မျှဝေပိုင်ဆိုင်သည့် သာယာဝပြာမှုများကို ဖြုံးတင်နိုင်မည့်ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံသည် ကာလလတ်တွင် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန် အလားအလာ အားကောင်းလျက်ရှိသည်။ လွှန်ခဲ့သော လေးနှစ်တာကာလအတွင်း တိုင်းပြည်၏ စီးပွားရေးကို တံ့ခါးဖွင့်ကာ ဖြေလျှော့မှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်းကြောင့် ယခင်က မရှိခဲ့သည့် အခွင့်အလမ်းများ ပေါ်ပေါက်လာပြီး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအသစ်များကို ဖိတ်ခေါ်နိုင်နှင့် အနည်းငယ်သာရှိသည့် ထုတ်လုပ်မှုစွမ်းအားကို ဖြုံးတင်နိုင်ခဲ့သည်။ ၂၀၁၁ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၄ ခုနှစ်အတွင်း မြန်မာနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေး သည် ပုမံးမျှအားဖြင့် တစ်နှစ်လျှင် ပုံမှန်ရွေးနှုန်းများအရ တိုးတက်မှုနှင့် ဂျာချိန်းများအရ ပြည်တွင်း အသားတင် ကုန်ထုတ်စွမ်းအား ပုံမှန်ရွေးနှုန်းများအရ ပြည်တွင်း အသားတင် ကုန်ထုတ်လုပ်မှု

အရေးအရှေ့တွင် အမြန်ဆုံး တိုးတက်နှုန်းရှိသည့် နိုင်ငံများအနက် တစ်ခုဖြစ်ကာ ဖြေလျှော့မှု လုပ်ကာစ ကနိုးအဆင့်တွင် တိုးတက်မှုအားကောင်းသော အခြားနိုင်ငံများနှင့် ယဉ်ဗိုင်သည်။ လာမည့် နှစ်များအတွင်း စီးပွားရေး အပေါ် ထိန်းချုပ်မှုများကို ဖယ်ရှားခြင်းဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံသည် အားကောင်းသည့် တိုးတက်မှုအရှိန်ကို ဆက်လက် ထိန်းသိမ်းထားနိုင်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုတွင် အားလုံးပါဝင်နိုင်မည့် အခွင့်အရေးလည်း မြန်မာနိုင်ငံ၏ အမြန်တကယ် ရှိနေသည်။ ထိုအခြေအနေမျိုးကို ဖန်တီးရန် စီးပွားရေးတိုးတက်မှု အရှိန်ကောင်းကို ဆက်လက်ထိန်းထားနိုင်ရန် လိုအပ်မည် ဖြစ်သည့်အပြင် လုပ်သားများအတွက် စီးပွားရေးလုပ်ငန်း အမျိုးအစား စုံလင်စွာပါဝင်ပြီး ကုန်ထုတ်စွမ်းအား မြင်မှုများသည် ကဏ္ဍမှုများကို ဖန်တီးပေးနိုင်ရန် လိုအပ်သည်။ ပုံမှန်ရွေးနှုန်းများအရ ပြည်တွင်း အသားတင် ကုန်ထုတ်လုပ်မှု

တိုးတက်နှစ်းတွင် စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍသည် လွန်ခဲ့သော လေးနှစ်တာ ကာလအတွင်း ပျမ်းမျ ၁၀ ရာခိုင်နှစ်းမှ ၁၅ ရာခိုင်နှစ်းသာ ပါဝင်ခဲ့သည်။ စိုက်ပျိုးရေး ကဏ္ဍသည် တိုင်းပြည်၏ လုပ်သားအင်အား တစ်ဝက်ကျော်ကျော် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်လျက် ရှိသော်လည်း ထုတ်လုပ်မှုနှစ်း ထိုသို့ အားနည်းလျက်ရှိသည်။ သို့သော် လုပ်သားအင်အား တစ်ယူနစ်၏ ထုတ်လုပ်မှုတန်ဖိုး အမြင့်မားဆုံးဖြစ်သော ကုန်စည် ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် ဆောက်လုပ်ရေး ကဏ္ဍများရှိ အလုပ်သမားများသည် လုပ်သားအင်အား၏ ၁၀ ရာခိုင်နှစ်းမှ ၁၅ ရာခိုင်နှစ်းအထိသာရှိသည်။

လုပ်သားအင်အား အများအပြားကို အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများ ပေးအပ်နိုင်မည့် ကုန်ထုတ်စွမ်းအား မြင့်မားသည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ပေါ်ပေါက်လာစေရန် စနစ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အပြောင်းအလဲကို ဖြစ်ပေါ်စေမည့် မူဝါဒများကို ချမှတ်ဆောင်ရွက်နိုင်မည် ဆုံးလျင်ဆင်းရွက်မှုပါး မှုနှင့် မည်မျှမှုအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှု ကြီးမားနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အခြေခံကျသည့် ပြည်သူ့ရေးရာ ဝန်ဆောင်မှုများကို ပြည်သူများအတွက် တို့ခဲ့သော်လည်း ဝန်ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။ သို့မှသာ မြန်မာနိုင်ငံစီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု၏ ပင်မနေရာများဟု ခေါ်ဆိုနိုင်သည့် ရန်ကုန်နှင့် မွန်လေး မြို့ကြီးများ အနီးတိုက်တွင် ဖြစ်ထွန်းနေသည့် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများမှ အကျိုးအမြတ်ကို အခြားအေသာက် ပြည်သူများသည်လည်း အကျိုးခံစားနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ ထိုစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများသည် စုစုပေါင်း ပြည်တွင်း ထုတ်လုပ်မှု (ဂျီဒီပီ) ၏ ၃၅ ရာခိုင်နှစ်းခန်း ရှိနေသည်။

အားလုံးပါဝင်နိုင်သည့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို ဖော်ဆောင်နိုင်ရန် မြန်မာနိုင်ငံ၏ သဘာဝသယံဇာတ အရင်းအမြစ်များကို ကောင်းစွာစီမံခန့်ခွဲနိုင်ရန်နှင့် အသုံးပြုနိုင်ရန်အရေးပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ စုစုပေါင်း ပြည်တွင်း ထုတ်လုပ်မှု (ဂျီဒီပီ) ၏ ၁၀ ရာခိုင်နှစ်းခန်းမှာ သဘာဝအရင်းအမြစ်များ တူးဖော် ထုတ်လုပ်မှုမှုရရှိသည်။ အချို့ခွန်းမှုနှင့်ချက်များအရ သဘာဝ သယံဇာတများကို တရားမဝင် ရောင်းချမှုမှာ စုစုပေါင်း ပြည်တွင်း ထုတ်လုပ်မှု (ဂျီဒီပီ) ၏ ၂၀ ရာခိုင်နှစ်းကျော် ရှိနိုင်သည်။ ငှါးသည် ထိုပြန်လည်ပြည့်ဖြေးရန် မဖြစ်နိုင်သည် တိုင်းပြည်၏ သယံဇာတများသည် အနည်းစု၏ ချမ်းသာ ကြွယ်ဝမှုကိုသာမက ပဋိပက္ခများသို့ ငွေကြေးစီးဆင်းမှု ဖြစ်သေဖြင့် နေထိုင်ရာအေသနှင့် တိုင်းရှင်းသား လူမျိုးအလိုက် ဖြစ်ပေါ်နေသည့် ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှု အဆိုးကျော် သံသရာကို ဖန်တီးပေးသည်။

၂၀၁၁ ခုနှစ်က အစပြုခဲ့သော အားလုံးပါဝင်သည့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဆီသို့ ဦးတည်သည့် မူဝါဒရေးရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများကြောင့် အခွင့်အလမ်းသစ်များနှင့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှုများကို အသုံးချိန်သည့် လူဦးရေရာခိုင်နှစ်း စတင်တိုးတက်လာနိုင်သည်။ စိုက်ပျိုးရေး မဟုတ်သော ကဏ္ဍများနှင့် သဘာဝသယံဇာတ တူးဖော် ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းများမှ အခွန်အခများကို တိုးဖြင့်ကောက်ခံ နိုင်ခြင်းကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံသည် အရေးပါသည့် စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေး ဝန်ဆောင်မှု လိုအပ်ချက်များကို ဦးစားပေး ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ရန် ပြည်သူ ဘဏ္ဍာငွေသုံးစွဲမှုကို ပြန်လည်ပြင်ဆင် ရေးဆွဲနိုင်ခဲ့သည်။ နိုင်ငံခြားငွေလဲလှယ်မှု၊ ကုန်သွယ်ရေးနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဖြေလျော့ခြင်းများ ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်အတွက် အလွန်အမင်း အကာအကွယ် ပေးထားသည့် ကဏ္ဍအနည်းစုသာမက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အခွင့်အလမ်းများ ပေါ်ပေါက်လာသည်။ ပြည်သူရေးရာကဏ္ဍ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု တိုးတက်လာခြင်း နှင့် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု လျှော့ချုပ်းတို့ကို ဆောင်ရွက်နိုင် ခဲ့သည်အတွက် နိုင်ငံတော်နှင့် နိုင်ငံသားများအကြား တဖြည့်းဖြည့်းချင်းနှီးစပ်မှု ရှိလာသည်။

မျှဝေပိုင်ဆိုင်သည့် သာယာဝပြာမှုဖော်ဆောင်နိုင်မည့် မူဝါဒရေးရာ အကြံပြုချက်များ

မြန်မာနိုင်ငံ၏ နေရာဒေသ၊ လူမျိုးစုနှင့် ဝင်ငွေအပ်စုများအကြား ကွာဟာချက်ကို ကျဉ်းမြောင်းစေကာ ထုတ်လုပ်စွမ်းအားနှင့် ယဉ်ပြီးနိုင်စွမ်းတိုကို မည်သို့ တိုးတက်စေနိုင်သနည်း။ “အားလုံး သွားကြဖို့” မြန်မာနိုင်ငံတွင် မျှဝေပိုင်ဆိုင်သည့် သာယာဝပြာမှု ဖော်ဆောင်နိုင်မည့် မူဝါဒအကြံပြုချက်များ” ဟူသော ဤမူဝါဒရေးရာ အကြံပြုချက်များသည် ဤမေးခွန်းအတွက် အဖြေများကို ဆွေးနွေးရန်နှင့် အကြံဥာဏ်များ ပေါ်ထွက်လာရန် ရည်ရွယ်သည်။ “အားလုံးသွားကြဖို့” ဆိုသည်မှာ အားလုံးပါဝင်ခြင်းနှင့် ကောင်းမွန်သော ခရီးတစ်ခု မကြာမီစတင်တော့မည်ကို အဓိပ္ပာယ် ရည်ညွှန်းပါသည်။

ဤမူဝါဒရေးရာ အကြံပြုချက်များသည် မျှဝေပိုင်ဆိုင်သည့် သာယာဝပြာမှုအတွက် အချင်းချင်းချိတ်ဆက်ဖော်ပြီး အရေးကြီးဦးစားပေး ဆောင်ရွက်ရမည့် ကဏ္ဍခြောက်ခု အပေါ် အဓိကအာရုံစိုက်ထားပါသည်။ (ပုံ-၁) ပထမ ကဏ္ဍမှာ မြန်မာနိုင်ငံတွင် လူသားအရင်းအမြစ် တိုးတက်စေရန်အတွက် မရှိမဖြစ်လို့အပ်သည့် လူမှုဝန်ဆောင်မှုများ ရရှိနိုင်ရန် ကွာဟာချက်များ ရှိနေသည်ကို လျှော့ချိန်ရန် ဖြစ်သည်။ ထို့သို့ ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ပါက မြန်မာနိုင်ငံ၏ လက်ရှိနှင့် အနာဂတ်ကာလတွင် လိုအပ်မည့် လုပ်သားအင်အား၏ ပုံ - ၁။ အားလုံးသွားကြဖို့ - မြန်မာနိုင်ငံတွင် မျှဝေပိုင်ဆိုင်သည့် သာယာဝပြာမှုကို ဖော်ဆောင်နိုင်မည့် မူဝါဒ အကြံပြုချက်များ

ကုန်ထုတ်စွမ်းအားနှင့် အလုပ်ခွင်သို့ ဝင်ရောက်ရန် အဆင်သင့်ဖြစ်မှုကို ပုံပိုးပေးနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ ထိုအချက် သည် အားလုံးပါဝင်သည့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို ဖော်ဆောင်နိုင်ရန် အရေးပါသည့် အချက်တစ်ခုဖြစ်သည့်အပြင် အခြား ကဏ္ဍများအားလုံးတွင် အောင်မြင်မှုများ ရရှိရန်အတွက် လည်း မရှိမဖြစ်လို့အပ်သည့် ကြိုတင်အခြေအနေတစ်ခုကို ဖန်တီးပေးနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ ဒုတိယ ကဏ္ဍမှာ ကျေးလက်ဒေသ ဆင်းရွှေများပါးမှုကို တိုက်ဖျက်ပြီး အတူတကွ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် မူဝါဒရေးရာ အကြံပြုချက် များဖြစ်သည်။ စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ ကုန်ထုတ်စွမ်းအား မြှင့်တင်နိုင်ရန်၊ လိုအပ်ချက် အရရှိဆုံးဖြစ်သည့် ကျေးလက် ဒေသများအတွက် အခြေခံကျသည့် ပြည်သူ့ရေးရာ ဝန်ဆောင်မှုများကို တိုးမြှင့်ပေးအပ်နိုင်ရန် ဦးတည်သည့် မူဝါဒများ ချမှတ်အကောင်အထည်ဖော်ရန် လိုအပ်သည်။ သို့မှသာ အလျင်အမြန်ဖွံ့ဖြိုးလျက်ရရှိသည့် စက်မှုလုပ်ငန်း၊ ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းကဏ္ဍများတွင် လိုအပ်လျက်ရရှိသည့် လုပ်သားအင်အားနှင့် စားနှင့်ရိက္ခာကို ဖြည့်တင်းပေးနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

ပုဂ္ဂလိက စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ယဉ်ပြီးလုပ်ကိုင် နိုင်စွမ်းကို မြှုင့်တင်ပေးနိုင်ရန် လည်းကောင်း၊ အားကောင်းစွာ ရှင်သန်ဖွံ့ဖြိုးနိုင်ရန်လည်းကောင်း လိုအပ်သည့် ဝန်းကျင်

ကွာဟာချက်များ လျှော့ချိန်:

အာလုံးအတူဖြိုးတိုးတက်ခြင်း:

စီးပွားရေးအခြေအနေသို့:

အနာဂတ်အတွက် စွဲရေးကြော်ပေးရန်:

မြန်မာစွဲ့အင်မြှုပ်နည်းကြော်ပေးရန်:

အပြောင်းအလွင်ပါဝင်ခြင်း:

ကောင်းတစ်ခုကို ဖန်တီးပေးနိုင်မှသာ ပုံမှန်အတိုင်း
ဖြစ်နေသည့် စီးပွားရေး အခြေအနေကို ကျော်လွန်ကာ
ဆောင်ရွက်နိုင်မည်။ သို့မှသာ ကုန်ထုတ်စွမ်းအား
မြင့်မားသည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကိုလည်း ဖိတ်ခေါ်နိုင်မည်
ဖြစ်သည်။ ထိုအချက်များကို တတိယမှဝါဒများ အကြံပြုချက်
များတွင် ဆွေးနွေးထားသည်။ အဆိုပါမှဝါဒများတွင်
စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်သည့် နေရာတွင်
ကုန်ကျစရိတ်များ လျှော့ချုပ်နှင့်ရန်နှင့် နိုင်ငံတကာ
ကုန်သွယ်မှုတွင် ပါဝင်နိုင်ရန်တို့ကို အလေးထား ဆောင်ရွက်
ရန်အကြံပြုထားသည်။ ဤသို့ ဆောင်ရွက်နိုင်ပါက
ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ ဖြစ်ပေါ်လာရန်
ဆွဲဆောင်နိုင်ခြင်း၊ ကျေးလက်နှင့်မြှုပြန်နေပြည်သူများအတွက်
စီးပွားရေးအခွင့်အလမ်းများ ရရှိနိုင်မှု ကျယ်ပြန်လာခြင်းနှင့်
စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် အရင်းမြစ်များ
ရရှိနိုင်မှု များပြားလာခြင်း စသည် ကြီးမားသော ရလဒ်များ
ရရှိလာနိုင်မည်။

တိုင်းပြည် စီးပွားရေး အခြေခံ စနစ်ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးများကို
ဖန်တီးနိုင်ရန် အရေးကြီးသည့် ကဏ္ဍနှစ်ခုတွင် မှဝါဒရေးရာ
ပြောင်းလဲမှုများ ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်မည်ဖြစ်သည်။
ထိုကြောင့် စတုထွေကဏ္ဍအနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင်

အနာဂတ်ကာလ၌ ငွေကြေးအရင်းအနှီးများ ရရှိနိုင်မည့်
ပွင့်လင်း၊ ခေတ်မိ၍ အားလုံးအတွက် ဘဏ္ဍာရေး စနစ်တစ်ခု
ဖော်ဆောင်နိုင်ရန် မှဝါဒရေးရာ အကြံပြုချက်များကို
အဆိုပြုထားပါသည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် စုဆောင်းငွေ
များသည် ကြီးမားသော ပုဂ္ဂလိကရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများဆီသို့。
စီးဆင်းရောက်ရှိသွားရန် အားပေးနိုင်သည်။ ထို့အပြင်
ပြည်သူရေးရာ လုပ်ငန်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများအတွက်
ငွေကြေးများ ရရှိနိုင်မည် ဖြစ်ပြီး နိုင်ငံတကာကုန်သွယ်ရေး
ကိုလည်း တိုးတက်ဆောင်ရွက်နိုင်မည်။ ကျေးလက်ဒေသများ
ဆီသို့ တိုးမြှင့်ရရှိလာသည် ဝင်ငွေများကို လွှဲပေးပို့ခြင်းများ
ဆောင်ရွက်နိုင်လာမည်။ ပဋိမကဏ္ဍမှာ အားလုံးအတွက်
ရေရှည်တည်တဲ့သော စွမ်းအင်ရရှိစေခြင်းအားဖြင့်
မြန်မာနိုင်ငံကို လျှပ်စစ်ပါတ်အား ထောက်ပုံးနိုင်ရေးအတွက်
မှဝါဒရေးရာ အကြံပြုချက်များ ဖြစ်သည်။ တိုးတက်လျက်
ရှိသည့် မြန်မာစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများသည် လက်ရှိ
ရနေသည်ထက် လျှပ်စစ်ပါတ်အားလုံးအပ်ချက် ပိုမိုမြင့်မား
လာမည် ဖြစ်သည်။ ထိုလိုအပ်ချက်သည် ကုန်ပစ္စည်း
ထုတ်လုပ်ရေး လုပ်ငန်းများအတွက်သာမက နိုင်ငံတစ်စွမ်းလုံး
တွင် ပြည်သူရေးရာ ဝန်ဆောင်မှုများကို ပေးနိုင်ရန်အတွက်ပါ
ဖြစ်သည်။

အထက်ပါ ကဏ္ဍများအားလုံးတွင် မူဝါဒများချမှတ် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး ဦးစားပေး ဆောင်ရွက်ရမည်ကို သတ်မှတ်ခြင်း၊ အကောင်အထည် ဖော်ခြင်းနှင့် ပြင်ဆင်ညီနှင့်ခြင်းတိုကို ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ပြည်သူ့ရေးရာကဏ္ဍသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏တိုးတက်ဖြစ်ထွန်း နေသော အခြေအနေများနှင့် လိုက်လျောညီထွေရမည့်အပြင် ပွင့်လင်းမြင်သာမှု ရှိရန်လည်း လိုအပ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဆင့်မကဏ္ဍမှာ ပြည်သူ့ရေးရာကဏ္ဍတွင် တာဝန်ခံမှုကို မြှင့်တင်ပြီး အပြောင်းအလဲတွင် ပါဝင်နိုင်မည့် မူဝါဒရေးရာ အကြံပြုချက်များကို တင်ပြထားပါသည်။ ပြည်သူ့ရေးရာ ကဏ္ဍသည် ဝန်ဆောင်မှုများပေးခြင်းဖြင့်ပြပြင်ပြောင်းလဲမှုကို တိုက်ရှိကို အကောင်အထည် ဖော်ရုံးသာမက ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးလာရန်အတွက် အဟန့်အတားဖြစ်စေသော အရာ များကိုလည်း ဖယ်ရှားပေးနိုင်သည်။ ပွင့်လင်း မြင်သာမှု ရှိစေခြင်းနှင့် ပြည်သူ့ရေးရာ မူဝါဒများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ ဦးစားပေး သတ်မှတ်ရာတွင် ပြည်သူများ အားလုံး ပါဝင်ခြင်း ဖြင့်ပြည်သူများသည် အခွန်အခများ လိုလိုလားလား ပေးဆောင်လိုသည့် သဘောထားအမြင်သစ်တစ်ရပ် ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သည်။

ဤမူဝါဒရေးရာ အကြံပြုချက် စာတမ်းခြောက်ခုသည် မျှဝေပိုင်ဆိုင်သည့် သာယာဝပြောမှုကို ဖော်ဆောင်နိုင်မည့် အရေးကြီးသည့် အကြောင်းအရာ နယ်ပယ်ကဏ္ဍများကို စုစည်ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ သို့သော ငှါးတို့သည် အလုံးစုံပြည်စုံသည် အကြံပြုချက်များဟု မဆိုနိုင်ပါ။ ဤအကြံပြုချက်စာတမ်းများတွင်မဆွေးနွေးထားသည့်အခြား အရေးကြီးသည့် ကဏ္ဍများလည်း ရှိသည်။ ဥပမာအားဖြင့် မြေယာနှင့်ပစ္စည်းပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် မူဝါဒအချို့ကို ဆွေးနွေးထားသော်လည်း ငှါးအကြောင်းအရာများကို ကမ္မားဘက် အုပ်စုက သီးခြားအနေဖြင့် လေ့လာလျက်

ရှိပါသည်။ သဘာဝသယံဇာတများ ထုတ်ယူ သုံးစွဲခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ကိစ္စရပ်ကို ဆွေးနွေးထားသော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အဓိကအခန်းကဏ္ဍတွင် ပါဝင်နေသည့် သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝ ရင်းမြစ်များ စီမံခန့်ခွဲမှု ကိစ္စရပ်များကို ဆွေးနွေးထားခြင်း မရှိပေ။ ငှါးတို့ကို သဘာဝ သယံဇာတများ ထုတ်ယူသည့် လုပ်ငန်းများ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု လုပ်ငန်းအပါအဝင် အခြားနည်းလမ်းများမှတစ်ဆင့် အသေးစိတ် လေ့လာ ထားသည်။ ကျား/မ တန်းတူညီမျှရေး၊ အကျင့်ပျက် ခြစားမှု တိုက်ချက်ရေးတို့ကို သီးခြားခေါင်းစဉ်ဖြင့် ဆွေးနွေးထားခြင်း မရှိသော်လည်း မူဝါဒ အကြံပြုချက်များ အားလုံးတွင် အရေးကြီးကြောင့် ဖော်ထုတ်ထားပါသည်။

ဤအနှစ်ချုပ်စာတမ်းသည် မူဝါဒရေးရာ အကြံပြုချက် စာတမ်း ခြောက်ခုမှ အဓိကအချက်များနှင့် မူဝါဒရေးရာ အကြံပြုချက်များကို အတိုချုပ်ဖော်ထားပါသည်။ အသေးစိတ် အချက်အလက်များကို စာတမ်း တစ်ခုချင်းစီတွင် ဖတ်ရှုနိုင်ပါသည်။ ဤစာတမ်းတွင် ဖော်ပြထားသည့် မူဝါဒများကို အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရန်အတွက် မေခရှိ စီးပွားရေး တည်ဪြိမ်မှုကို ထိန်းထားလျက် ထပ်မံ ခွဲဝေ ပေးနိုင်မည့် ဘဏ္ဍာင်ခွဲရပ် (fiscal space) ကို ဖန်တီးပေးနိုင် မည့် နည်းလမ်းများကို ဆွေးနွေးခြင်းဖြင့် အဆုံးသတ်ထား ပါသည်။ ထိုမေခရှိ စီးပွားရေး တည်ဪြိမ်မှုသည် အတူတကွ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် မျှဝေပိုင်ဆိုင်သည့် သာယာဝပြောမှု အတွက် မရှိမဖြစ် လိုအပ်သည်။ မေခရှိစီးပွားရေး တည်ဪြိမ်မှု ရှိစေရန်နှင့် အားလုံး ပါဝင်သည့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို ဖော်ဆောင်နိုင်ရန်အတွက် ပစာနကျသည့် မေခရှိစီးပွားရေး ဆိုင်ရာ မူဝါဒရေးရာများကိုလည်း သီးခြား လေ့လာသုံးသပ် ထားသည်။^၁

^၁ ကမ္မားဘက်အုပ်စု၏ မြန်မာစီးပွားရေး စောင့်ကြည့် အစီရင်ခံစာ အောက်တို့သာလ၊ ၂၀၁၅။

ကွာဟမှုကို လျှော့ချခြင်း

လူတိုင်းအတွက် ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေးနှင့် လူမှုရေး
ဝန်ဆောင်မှုများ တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း

မြန်မာနိုင်ငံအတွက် အကြီးမားဆုံး ပိုင်ဆိုင်မှုများ လုသား
အရင်းအနှစ်းပင် ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် လက်ရှိလူဦးရေ
ပုံသဏ္ဌာန်အရ အားလုံးပါဝင်သည့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့်
ထုတ်လုပ်မှု စွမ်းအားမြှင့်မှုများသော လုပ်သားအင်အားကို
ဖြစ်ထွန်းစေမည် အလားအလာကောင်းများ ရှိနေပြီး
“လူဦးရေအချိုးအစားကြောင့် အကျိုးရှိနိုင်မည့် အလားအလာ”
(demographic dividend) တစ်ခုကို ပိုင်ဆိုင်ထားသည်။
လူဦးရေ ၂၉ ရာခိုင်နှုန်းသည် (အသက် ၁၅ နှစ်အောက်)
ကလေးများဖြစ်ပြီးအနာဂတ်တွင်တိုင်းပြည်၏လုပ်အားဖြစ်ကာ
၆၆ ရာခိုင်နှုန်းမှာ ကုန်ထုတ်လုပ်နိုင်သော အသက်
(၁၅ နှစ်မှ ၆၄ နှစ်အတွင်း) ဖြစ်သည်။ ၂ ထို့ကြောင့်
မြန်မာနိုင်ငံရှိ လူဦးရေသည် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု၏
အသီးအပွင့်များကို ငှင့်တို့ အသက်အဆဲယ်များ အနီမင်း
မသွားမီ ရရှိနိုင်ရန် အလားအလာများ ရှိနေသည်။

သို့သော် ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေးနှင့် လူမှုကာကွယ်
စောင့်ရောက်မှု လုပ်ငန်းများတွင် ဆယ်စုနှစ်များစွာ
လုံလောက်သည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု မရှိခဲ့ခြင်း၏
အကျိုးဆက်အဖြစ် လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး အကျိုးရလဒ်များ
နိမ့်ကျခဲ့ရသည်။ ကိုယ်ပိုင်ဝင်ငွေဖြင့် သုံးစွဲနိုင်သူများသာ
လူမှုရေး ဝန်ဆောင်မှုများကို ကောင်းစွာ ရယူသုံးစွဲနိုင်ပြီး
ထိုအချက်က နိုင်ငံတစ်ရွမ်းတွင် လူမှုရေးနှင့် စီးပွားရေး
မညီမျှမှုကို ပိုမိုကြီးထွားစေသည်။

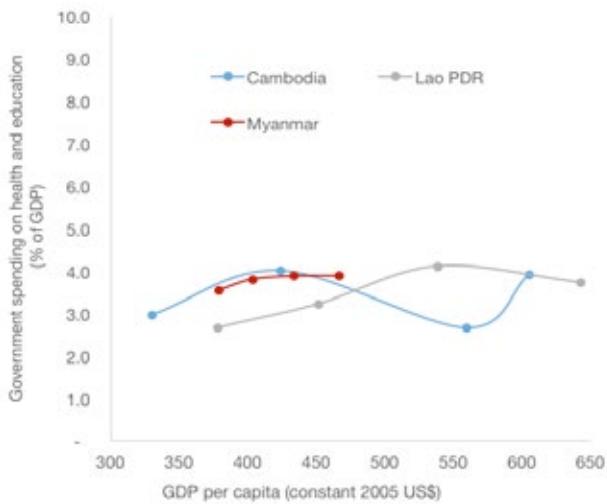
ထိုအချက်ကိုပိုမိုဆိုးစေသည်မှာ လူမှုကာကွယ်စောင့်ရောက်မှု
နည်းပါးခြင်းဖြစ်ပြီး လူဦးရေ၏ ၀ ဒသမ ၁ ရာခိုင်နှုန်းသာ
ရရှိပြီး အခြားသော အရှေ့အရှုန်း ပစ်စိတ်ဒေသ
နိုင်ငံများတွင် ၃၉ ရာခိုင်နှုန်းသော လူဦးရေမှာ ထို
အကူအညီများကို ရယူနိုင်သည်။

၂၀၁၁ ခုနှစ်မှစတင်ကာ ကျန်းမာရေးနှင့် ပညာရေး
လုပ်ငန်းများအပေါ် ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာင် သီသာစွာ
မြှင့်တင်သုံးစွဲခဲ့သည့်အတွက် ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုများကို
ရရှိမှု တိုးတက်လာသည်။^၃ (ပုံ - J) ထိုသို့ ကဏ္ဍအလိုက်
ရည်ရွယ်သုံးစွဲမှုကို တိုးမြှင့် ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့သည့်အတွက်
အမိထောင်စုများ၏ ဘဏ္ဍာင်ရေး ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးကို လျှော့ချ
နိုင်ခဲ့သည်။ ကန်းရလဒ်များအရ ပညာရေးနှင့် ကျန်းမာရေး
ကိစ္စရပ်များတွင် ပြည်သူများ အနေဖြင့် အိတ်စိုက်
သုံးစွဲနေရသည် ပမာဏ လျှော့နည်းလာကြောင်း သီရသည်။
ထိုပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ လက်ရှိနှင့်
အနာဂတ်ကာလ လုပ်သားအင်အား၏ ထုတ်လုပ်နိုင်စွမ်းနှင့်
အလုပ်ခွင့်အတွက် အဆင်သင့် ဖြစ်မှုကို တိုးတက်စေရန်
အထောက်အကျော်ပြနိုင်မည်။ ကန်းရေး အထောက်အထား
များအရ စာသင်ကျောင်းတွင် တစ်နှစ် ပိုတက်ခြင်းသည်
ဝင်ငွေမြှင့်မားမှု ၆။၇ ရာခိုင်နှုန်း နှင့် ဆက်စပ်နေကြောင်း
သီရသည်။

^၂ ပြည်ထောင်စုသမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်။ ၂၀၁၄ မြန်မာနိုင်ငံ
လူဦးရေးနှင့် သန်းခေါင်စာရင်း။ အတွဲ J။ (၂၀၁၅ မေလ)

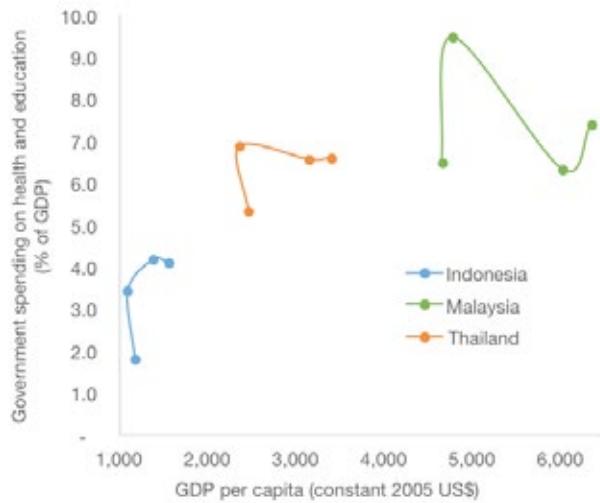
^၃ ယခင် ဒေတာများသည် နိုင်လုံမှု အားနည်းသည်အတွက်
တစ်ဦးချင်း၏ ပျို့ပို့ကို ၂၀၀၅ ခုနှစ် အမေရိဂ္ဂနှင့်ဒေလာ
ပုံမှန်စောင့်နှုန်းအရ တွက်ချက်ထားပါသည်။

ပုံ-၂။ ပညာရေးနှင့် ကျန်းမာရေးအတွက် အစိုးရ၏ အသုံးစရိတ် – ဝင်ငွေနိုင်ငံများ (ဂျီဒီပီ ၏ ရာခိုင်နှုန်း)

Source: WDI and WB Staff Estimates
(Cambodia and Lao PDR data cover 2000, 2004, 2007 and 2010;
Myanmar data covers 2011-2014)

ပုံ-၃။ ပညာရေးနှင့် ကျန်းမာရေးအတွက် အစိုးရ၏ အသုံးစရိတ် – ဝင်ငွေအလယ်အလတ်နိုင်ငံများ (ဂျီဒီပီ ၏ ရာခိုင်နှုန်း)

Source: WDI and WB Staff Estimates (Indonesia, Malaysia and Thailand data cover 1996, 2001, 2007 and 2010)

ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာဇာကို ပညာရေးနှင့် ကျန်းမာရေးကဏ္ဍ များအတွက် သုံးစွဲရာတွင် ကောင်းမွန်စွာသုံးစွဲမှုနှင့် အလားတူ သုံးစွဲမှုပမာဏ တိုးတက်လာရေးကို ဆက်လက် ဆောင်ရွက်သွားရန် အရေးကြီးသည်။ ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာဇာ ဘဇ္ဇာများကို သုံးစွဲရာတွင် မည်သို့ ဦးတည် ပစ်မှတ်ထား ရမည်နှင့် မည်သို့ ဦးစားပေး ဆောင်ရွက်ရမည်ဆိုသည် အချက်များနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး မှတ်စရေးရာ အကြော်ဖြေချက်များကို အဆိုပြထားပါသည်။ ထို့အပြင် ဆင်းရွှေ့မှုမှုဒဏ်ကို အဆိုးရွားဆုံး ရင်ဆိုင်နေရသူများအတွက် အကြပ်အတည်း များနှင့် ကြိုတွေ့ရသည့်အခါ လူမှုကာကွယ်စောင့်ရောက်မှု ပေးနိုင်ရန် အရင်းအမြစ်များကို စုစည်းထားသင့် ပြောင်းလဲ အဆိုပြထားသည်။ လူမှုကဏ္ဍများတွင် သုံးစွဲမှုပမာဏသည် ပြည်သူများ၏ ဝင်ငွေတိုးတက်လာသည်နှင့် အမျှမြင့်မား လာမည် ဖြစ်သည်။ (ပုံ-၂) သို့သော်လည်း ကိုင်တွယ် ဆောင်ရွက်မည့် ဌာနများနှင့် ဝန်ထမ်းများ၏ ဆောင်ရွက် နိုင်မည့်စွမ်းအားနှင့်လည်းချိန်ညိုဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်သည်။ နိုင်းချုပ်အားဖြင့် ပြောလိုသည့်အချက်မှာ လက်ရှိ ဆောင်ရွက် နေသည့် ဌာနများရေး ဖော်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းတွင် ပဋိပက္ခ ဖြစ်ပွားခဲ့သည့် ဒေသများတွင် လူမှုဝန်ဆောင်မှုများ ပေးအပ်ခြင်းနှင့် ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာဇာများကို ခွဲဝေရာတွင် ညီညာစုစုပေါင်းစပ် မျှတမှုရှိစေရေး ကိစ္စပ်ပို့များအပေါ်လည်း အထူးအလေးထားရန် လုံးချုပ်မည် ဖြစ်သည်။

ရည်ရွယ်ချက်များ	ကာလတိ ဆောင်ရွက်ရန် (တစ်နှစ်)	ကာလရှည် ဆောင်ရွက်ရန် (၃နှစ် မှ ၅နှစ်)
ပိုမို ကောင်းမွန်စွာ သုံးစွဲခြင်း	<p>ဆင်းရွှေ့မီးပါးသည့် ကလေးများအတွက် ပညာသင် ထောက်ပံ့ကြေး ပေးသည့် လုပ်ငန်းကို တိုးချဲ့ ဆောင်ရွက်ရန်။</p> <p>ဦးတည် ပစ်မှတ်ထား ဆောင်ရွက်နိုင် မှုကို ဖြောင်းတင်ရန် ၂၀၁၄ ခုနှစ် သန်းခေါင် စာရင်းကို အသုံးရန်။</p>	<p>အိမ်ထောင်စု အခြေအနေအပေါ်မျှတည်၍ ဦးတည် ပစ်မှတ်ထားသည့် ပုံမှန် စနစ်ကို ဖော်ဆောင်ရန်။</p> <p>ဝန်ဆောင်မှု ပေးသူများအတွက်စွမ်းဆောင်မှု စီမံခန့်ခွဲရေး စနစ်ဖော်ဆောင်ရန်။</p>
ရင်းမြစ်များ စံဆောင်းခြင်း	<p>လူတိုင်း လွမ်းခြားစွဲမည့် ကျော်မာရေး ဆောင်ရွက်မှု ရရှိစေရေး လမ်းပြေမြေပံ့ ကို အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရန် ဘဏ္ဍာဇွှေး ထောက်ပံ့ရန်။</p>	<p>ဆင်းရွှေ့မီးပါးသူများနှင့် ထိခိုက်လွယ်သူ များကို ဦးစားပေးသော ဘဏ္ဍာဇွှေး အန္တရာယ်များမှ အကာအကွယ်ပေးသည့် စနစ်တစ်ရပ် ဖော်ထုတ်ရန်။</p>
ပိုမို သုံးစွဲခြင်း	<p>ရှုံးတန်းတွင် ဝန်ဆောင်မှုပေးနေသော လုပ်ငန်းများအတွက် ဘဏ္ဍာဇွှေး သုံးစွဲနိုင်မှု အပေါ် အခြေခံကာ ပြည်ထောင်စု အဆင့်ပံ့ပိုး မှုကို တိုးမြှောင်းရန်။</p>	<p>ဘတ်ဂျက်ရေးဆွဲရာတွင် ဦးစားပေး မူဝါဒ များနှင့် ကိုက်ညီမှု ရရှိစေရန် အသုံးစရိတ် လေ့လာဆန်းစစ်မှုကို ပုံမှန် ဆောင်ရွက်ရန်။</p>
ညီးညီးညီးညီးနှင့် ပေါင်းစပ်ခြင်း		<p>ပဋိပက္ခ ဖြစ်ပွားခဲ့သည့် ဒေသများတွင် ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာဇွှေး ခွဲစေချထားခြင်းနှင့် ပြည်သူ့ ဝန်ဆောင်မှုများ ပေးခြင်းတို့တွင် ညီးညီးညီးညီးနှင့် ရရှိစေရန် ညီးညီး ဆောင်ရွက်ရန်။</p>

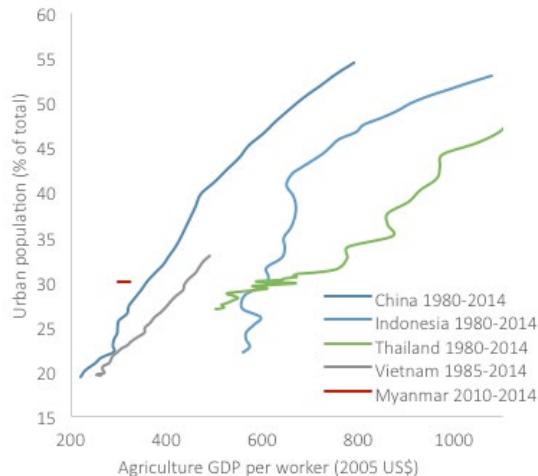

အားလုံးအတူ ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ခြင်း မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကျေးလက်ဒေသ ဆင်းရဲမှုကို လျော့ချုပ်ခြင်း

တိုင်းပြည်အတွင်း အမိကကျသည် စီးပွားရေးအခြေခံ စနစ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ပြပြင် ပြောင်းလဲရေးများကို ဆောင်ရွက်ရန် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကျေးလက်ဒေသ သည် အမိကကျသည်။ ကျေးလက်တွင် နေထိုင်သည့် လူဦးရေသည် နိုင်ငံလူဦးရေ စုစုပေါင်း၏ ၇၀ ရာခိုင်နှုန်းရှိပြီး တိုင်းပြည် လုပ်သားအင်အား စုစုပေါင်း၏ တစ်ဝက်ကျော်ကျော်သည် စိုက်ပျိုးရေး ကဏ္ဍ တွင်လုပ်ကိုင်လျက်ရှိသည်။ နှစ်စဉ် ပုံမှန်သူ့နှုန်းများအရ ဂျီဒီပီတွင် ၂၀၁၀ ခုနှစ်မှစ၍ စိုက်ပျိုးရေး မဟုတ်သော ကဏ္ဍ များသည် ၈၀ ရာခိုင်နှုန်း ပါဝင်သည်။ ထိုကဏ္ဍများသည် မြှုပြုဒေသများတွင် အခြေစိုက်ပြီး လုပ်သားများကို ဆွဲဆောင်လျက်ရှိသည်။ ကုန်ထုတ်စွမ်းအား မြင့်မားသည့် ကဏ္ဍများကြောင့် ဝင်ငွေများ တိုးတက်ရရှိလာပြီး စားသောက်ကုန် ဝယ်လိုအားများလည်း လျင်မြန်စာ မြင့်တက်လျက်ရှိသည်။

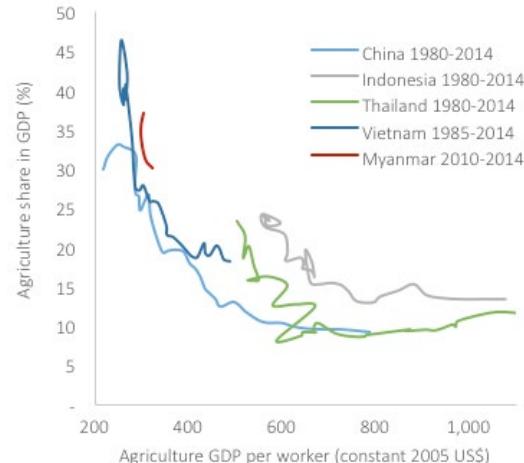
ထိုကြောင့် စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍတွင် ကုန်ထုတ်စွမ်းအားကို မြင့်တင်နိုင်မည်ဆိုပါက ကျေးလက်နေ ဆင်းရဲနှစ်မ်းပါး သူများ၏ ဝင်ငွေများ တိုးတက်လာမည်ဖြစ်ပြီး စီးပွားရေး အခြေခံ စနစ် ပိုင်းဆိုင်ရာလည်း ပြောင်းလဲမှ ဖြစ်နိုင်သည်။ စိုက်ပျိုးရေး ကဏ္ဍ ကုန်ထုတ်စွမ်းအားသည် မြှုပြ လူနေမှ နှင့် အတူ လျင်မြန်စာ တိုးတက်လျက်ရှိသည် ဒေသတွင် နိုင်ငံများ၏ ဥပမာကို (ပုံ-၃) တွင် မြင်နိုင်မည်ဖြစ်ပြီး (ပုံ-၄) တွင် အဆိုပါ နိုင်ငံများ၏ ကဏ္ဍ တွင် စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ ပါဝင်မှ လျော့ကျလာသည်ကို တွေ့နိုင်ပါသည်။ စီးပွားရေး စနစ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ပြောင်းလဲမှုများ စတင်သည်နှင့် တစ်ပြီးနက် စိုက်ပျိုးရေး ကဏ္ဍ၏ တိုးတက်မှုများ ချက်ချင်း ပေါ်ပေါက်လာရန် မဖြစ်နိုင်သေးပါ။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော စိုက်ပျိုးရေး ကဏ္ဍ ကုန်ထုတ်စွမ်းအား မြင့်မားလာစေရန် အခြား ကဏ္ဍများ (ဥပမာ - သယ်ယူ ပို့ဆောင်ရေး၊ ဆက်သွယ်ရေးနှင့် ပညာရေး လုပ်ငန်းများ) သည်လည်း အချိုးညီညီ တိုးတက်လာရန် လိုအပ်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။

ပုံ-၄ စီးပွားရေး အခြေခံစနစ်ပြောင်းလဲခြင်း (ကျေးလက်၊ မြို့ပြ ရွှေပြောင်းခြင်းနှင့် စိုက်ပျိုးရေး ကုန်ထုတ်လုပ်မှု)

Source: WDI and WB Staff Estimates

ပုံ-၅ စီးပွားရေး အခြေခံစနစ်ပြောင်းလဲခြင်း (ဂျီဒီပါဌာန စိုက်ပျိုးရေး ကုန်ထုတ်လုပ်မှု ပါဝင်မှုအချို့ နှင့် စိုက်ပျိုးရေး ကုန်ထုတ်လုပ်မှု)

Source: WDI and WB Staff Estimates

စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ၏ ကုန်ထုတ်စွမ်းအားကို မြှင့်တင် ပေးပုံမှုဖြင့် စီးပွားရေး အခြေခံ စနစ်ပြောင်းလဲမှုများ ရေရှည် ဖြစ်ပေါ်လာရန် မလုံလောက်သေးပါ။ စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေး ဝန်ဆောင်မှုများ ရရှိနိုင်ရေးတွင် ကျေးလက်နေ ပြည်သူများသည် လွန်စွာ နောက်ကျွန် နေခဲ့ပြီ ဖြစ်သည်။ ထိုအချက်သည် ကျေးလက်ဒေသ စီးပွားရေး တိုးတက်မှု အတွက် အတားအခိုးတစ်ခု ဖြစ်သည်။ ထိုအပြင် မြို့ပြေ၏ ကုန်ထုတ်စွမ်းအား မြှင့်မားသော လုပ်ငန်းများတွင် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်ရန် လိုအပ်သည့် ကျမ်းကျင်မှုများ မရှိသည့်အတွက် ကျေးလက်မှ မြို့ပြသို့ ရွှေပြောင်း အခြေချိန်ရန်လည်း ခက်ခဲစေသည်။ ဤကိစ္စရပ်များကို ဖြေရှင်းရန် လွန်ခဲ့သည့် နှစ်များအတွင်း ဒေသနှင့် အဆင့်တွင် ပြည်သူ့ရေးရာ ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများအတွက် ပြည်သူ ဘဏ္ဍာဇာများကို ပိုမိုသုံးစွဲရွှေ့ခဲ့သည်။ ထိုအပြင် ဒေသနှင့်ရအဆင့် တွင် စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်း၊ ဘတ်ဂျုတ်ရေးဆွဲခြင်း၊ စီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းဆိုင်ရာ တာဝန်များကို တိုးမြှင့်

ပေးအပ်ခဲ့သည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာဇာ စွဲဝေရာတွင် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု ဖြဖော်ပေးခြင်း နှင့် အမျိုးသားအဆင့် လူထုပိုမြဲ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများကို အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့သည်။

ဤမှုဝါဒရေးရာ အကြံပြုချက်များသည် စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ ကုန်ထုတ်စွမ်းအား တိုးတက် လာစေရန် ဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စရပ်များနှင့် ပြည်သူရေးရာ ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရာတွင် ကျေးလက်နေ ပြည်သူများ၏ သဘောထားအမြင်များ ပါဝင်မှု ရှိလာစေမည့် မှုဝါဒများကို ဖော်ပြထားသည်။ ထိုပြင် ပြည်သူ့ ဘဏ္ဍာဇာများကို သုံးစွဲရာတွင် ဒေတာနှင့် သတင်းအချက်အလက်များအပေါ် အခြေခံကာ မည်သို့ ဦးတည်ပစ်မှတ်ထား ဆောင်ရွက် သင့်ကြောင်း အကြံပြထားပါသည်။ ထိုသို့ ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြင့် ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုပေးရာတွင် ရလဒ်ကောင်းများ တိုးတက် ရရှိနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

ရည်ရွယ်ချက်များ	ကာလတိ ဆောင်ရွက်ရန် (တစ်နှစ်)	ကာလရည် ဆောင်ရွက်ရန် (၃ နှစ်မှ ၅ နှစ်)
စိုက်ပျိုးရေး ကုန်ထုတ် စွမ်းအား မြှင့်တင်ခြင်း	<p>နည်းပညာ၊ မြို့ဗော်များနှင့် တောင်သူ ပညာပေး အစီအစဉ်များကို မြှင့်တင် ဆောင်ရွက်ရန်။</p> <p>စိုက်ပျိုးရေး လုပ်ငန်းများတွင် ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍ (နှင့် နိုင်ငံခြား) ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ ဝင်ရောက်ရန် အတားအခါး ဖြစ်နေသည့် ဥပဒေ စည်းမျဉ်းများကို ဖယ်ရှားရန်။</p>	<p>မြေယာပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး မဟာဗျာကို အကောင်အထည်ဖော်ရန်။</p>
ဝန်ဆောင်မှုများ ရယူသုံးစွဲနိုင်မှုကို မြှင့်တင်ခြင်း	<p>လူထုအခြေပြု စီမံကိန်းနှင့် ဘတ်ဂျက် ရေးဆွဲခြင်းကို မြှင့်တင် ဆောင်ရွက်ရန်။ (၂၀၂၂ ခုနှစ် သမ္မတမြန် လမ်းညွှန်ချက်)</p> <p>ပြည့်သူ့ ဘဏ္ဍာဇာဒွဲဝေသုံးစွဲမှု ဗဟို ထိန်းချုပ်မှု ပြဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်း မဟာဗျာကို ချမှတ်ရန်။</p>	<p>ဒေသနှင့် အခြေခံအဆောက်အအီး ရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှုအတွက် ဦးစားပေး ငွေလုံးငွေရင်း သုံးစွဲမှုကို ပြန်လည်ဆန်းစစ်ရန်။</p>
ဦးတည် ပစ်မှတ်ထား ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အတွက်သတင်း အချက်အလက်များ	<p>အချိန်နှင့် တပြုးညီဖြစ်စေရန် လူနေ့မှ အခြေအနေဆိုင်ရာ စစ်တမ်းများကို ကောက်ယူရန်။</p>	<p>ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်းများတွင် ပုံမှန် စောင့်ကြည့် အကဲဖြတ်ခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်များကို ထည့်သွင်းရန်။</p>

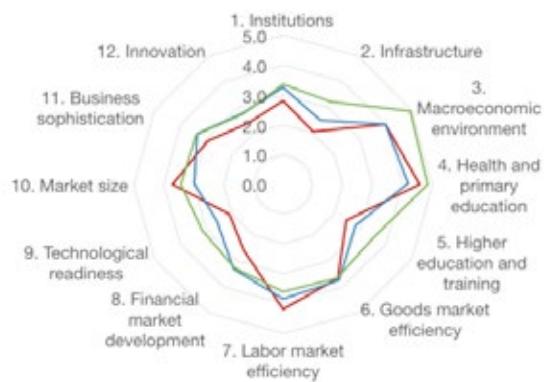
စီးပွားရေး အခြေအနေသစ်များ ဖန်တီးခြင်း ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ယဉ်ပြုင်နိုင်စွမ်းရှိပြီး ခိုင်မာ အားကောင်းသည့် ပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခု ဖန်တီးခြင်း

ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းများနှင့် ကုန်သွယ်ရေး လုပ်ငန်းများအပေါ် အတားအဆီးဖြစ်နေသည့် ကိစ္စရပ်များ ၂၀၁၁ ခုနှစ်မှ စတင်ကာ တဖြည့်ဖြည့်ချင်း လျော့နည်းလာသည့်မှာ အပြုသဘောဆောင်သည့် အချက်ဖြစ်ပြီး ထိအချက်ကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပုဂ္ဂလိက စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာမည့် အလားအလာမှာ အခိုင်အမာရှိနေသည်။ မှတ်ပုံတင်ထားသော ကုမ္ပဏီ အရေအတွက်သည် ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် သုံးသောင်း ရှိရာမှ ၂၀၁၅ ခုနှစ် အစောပိုင်းတွင် ငါးသောင်း ရှုစ်ထောင်ခန့်အထိ တိုးတက်လာခဲ့သည်။ နိုင်ငံ့ခြား တိုက်ရှိက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ကတိကဝဝတ်များအနေဖြင့် ၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၃.၆ ဘီလီယံ ရှိရာမှ ၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင် ၈ ဘီလီယံအထိ တိုးတက်လာခဲ့သည်။ ထို့သို့ တိုးတက်လာခဲ့ခြင်းမှာ ဆက်သွယ်ရေး၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးနှင့် လျှပ်စစ်ပါတ်အား ရရှိမှု အခြေခံ အဆောက်အအီးများကို ခဲ့ထွင်ခဲ့ခြင်းကြောင့်လည်းဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံကဲသို့ လုပ်သားအင်အားနှင့် သဘာဝသယ်ယောများအပေါ် အခြေခံသည့် စီးပွားရေးမျိုးကို ပိုင်ဆိုင်ထားသည့် တိုင်းပြည်မျိုးတွင် ထိရောက်သည့် ဥပဒေ စည်းမျဉ်းများ ရှိခြင်းသည် ပုဂ္ဂလိက စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများ ရေရှည် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်နိုင်ရန် ကြိုးမားသည့် သက်ရောက်မှုရှိနိုင်သည်။ ထိအချက်နှင့်အတူ ပြည်သူရေးရာ အဖွဲ့အစည်းများ၊ အခြေခံကျေသည့် လူသား ရင်းမြစ်များ (အထက်တွင် အေးနေးထားသည်)၊ အခြေခံအဆောက်အအီး

ပုံ – ၆။ ကမ္မာလုံးဆိုင်ရာ ယဉ်ပြုင်နိုင်မှု အညွှန်းကိန်း ရလဒ်များ

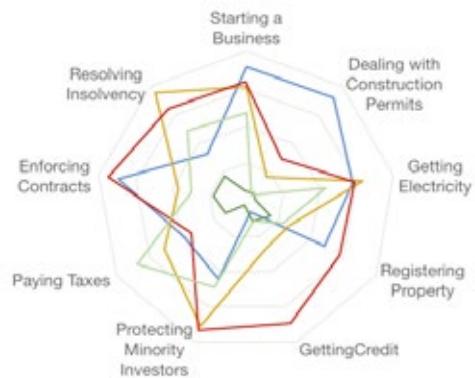
— Myanmar — Factor-based (avg) — Factor-efficiency transition (avg)

Source: World Economic Forum, GCI (2014-2015)

ပုံ – ၇။ ဒေသတွင်းလက်ရွေးစင်နိုင်းများ၏ အဆင့်သတ်မှတ်ချက်များ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ခြင်း စစ်တမ်းအရ

— Cambodia — Lao PDR — Malaysia — Myanmar — Vietnam

Source: Doing Business indicators

များနှင့် မေခရီ စီးပွားရေးတည်၌မှု ရှိရန်တို့သည် ယဉ်ဖြောင်နိုင်စွမ်းနှင့် ထုတ်လုပ်နိုင်စွမ်းတို့ကို မြှင့်တင်ပေးနိုင်ရန်အတွက် အရေးကြီးသည်။ သို့သော်လုပ်အားအင်အားနှင့် သယံဘဏာအပေါ် အခြေခံသည့် စီးပွားရေးမှုသည် ကျမ်းကျင်မှုနှင့် တို့ထွင်မှုအပေါ် အခြေခံသည့် စီးပွားရေးသို့ ကူးပြောင်းနေသည့် နိုင်ငံများတွင်မှ ဥပမာအားဖြင့် ထိရောက်သည့် လုပ်သားဈေးကွက်နှင့် ဈေးကွက်အဆျယ်အစားတို့က ပို၍အရေးပါသည်။ (ပုံ - ဂ)။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် တယ်လီပုန်းဆက်သွယ်ရေးလုပ်ငန်းများ (မရှုမဖြစ် လိုအပ်သည့် အခြေခံ အဆောက်အအုံကဏ္ဍ) တွင် (စီးပွားရေး ဆိုင်ရာ ဥပဒေစည်းမျဉ်းများကို) ဖြေလျှော့ ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့ခြင်းကြောင့် လွန်ခဲ့သည့် နှစ်နှစ်မှစတင်ကာ အာလုံးပါဝင်သည့် တိုးတက်မှုကို ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အထောက်အကူပြုနိုင်ခဲ့သည်။

Doing Business စစ်တမ်းတွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရပ်တည်မှု အဆင့်များအရ ပုဂ္ဂလီက ကဏ္ဍ တိုးတက်စေရန် လုပ်ဆောင်ရမည့် ဥပဒေ စည်းမျဉ်းဆိုင်ရာတွင် လုပ်ဆောင်စရာများစွာ ရှိနေကြောင်း ညွှန်ပြန်သည်။ (ပုံ - ဂ)

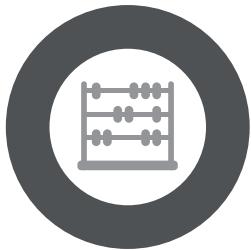
မကြာမိက ပြောင်းလဲမှုများ ရှိခဲ့ရာ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရာတွင်လည်း တိုးတက်မှုများ ရှိခဲ့သည်။ သို့သော် လူနည်းစုရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများကိုကာကွယ်ပေးနိုင်ရန်အတွက်စာချုပ်များအသက်ဝင်မှု ရှိခြင်းနှင့် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းစာရင်းရှင်း ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း စသည့် ကိစ္စများသည် လက်ရှိ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများ၏ ထိရောက်မှု ရှိရန် နှင့် ဈေးကွက်အတွင်း အသစ်ဝင်ရောက်လာရန် အလားအလာ ရှိခဲ့သည့် လုပ်ငန်းများအတွက် မက်လုံးများပေးနိုင်ရန် အတွက် စိန်ခေါ်မှုများ ရှိနေခဲ့ပင် ဖြစ်သည်။

အဆိုပါ ကဏ္ဍများတွင် ယဉ်ဖြောင်နိုင်စွမ်း တိုးတက်စေခြင်းဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဈေးကွက် အလားအလာ ကောင်းရှိသော ကဏ္ဍများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ဆွဲဆောင်နိုင်မည် ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ မဆောင်ရွက်လျှင် အမှန်တကယ် ငွေလဲနှုန်း မြှင့်တက်ခြင်း (real exchange rate appreciation) ဒက်ကို ခံရနိုင်သည်။ ထိုဒက်ကို အရင်းအမြစ် ကြွယ်ဝြီးနိုင်ငံတကာ ကုန်သွယ်ရေး လုပ်ငန်းတွင် ပြန်လည် ဝင်ရောက်လာကြသည့် နိုင်ငံများတွင် ကြိုးတွေ့ခဲ့ရသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် နိုင်ငံခြား ငွေကြေး ဈေးကွက်ကို ဖြေလျှော့မှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်းကြောင့်

ယုံးဖြောင်နိုင်စွမ်း မြန်တင်ဆောင်ရွက်ရာတွင် အရေးကြီးသည့် ခြေလှမ်းတစ်ရပ် ဖြစ်ခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် လက်ရှိအချိန်၏ ဥပမာအားဖြင့် ထောက်ပံ့ ပို့ဆောင်ရေးလုပ်ငန်းများ၊ အကောက်ခွန် လုပ်ငန်းစဉ်များ၊ ကုန်စည် စီမံခန့်ခွဲသည့် လုပ်ငန်းများ ကဲ့သို့သော ကုန်သွယ်ရေး မြန်ဆန်ချောမ္မာ.စေရေးနှင့် ဆိုင်သည့် လုပ်ငန်းများတွင် အဖွဲ့အစည်းပိုင်းဆိုင်ရာ အားနည်းချက်များကြောင့် နိုင်ငံတကာ ကုန်ထုတ်လုပ်မှု လမ်းကြောင်းနှင့် ဆက်သွယ် ဆောင်ရွက် ရာတွင် လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံတကာနှင့် ယုံးဖြောင်နိုင်စွမ်းတွင်လည်းကောင်း နောက်ကျကျနှစ် ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ နယ်နိမိတ်ချင်း ထိစပ်လျက်ရှိသည့် နိုင်ငံများတွင် ကမ္ဘာလူဦးရေ စုစုပေါင်း၏ ၄၀ ရာခိုင်နှုန်း နေထိုင်လျက်ရှိပြီး ၄၂၈းတို့သည် ကမ္ဘာ ဂျီဒီပီ၏ ၁၅ ရာခိုင်နှုန်း ရှိသည့်အတွက် မြန်မာနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံတကာ ကုန်သွယ်ရေး အလားအလာမှာ အလွန် ကြီးမားသည်ဟု ယူဆနိုင်သည်။

ယခုစာတမ်းသည် စီးပွားရေးနှင့် ကုန်သွယ်ရေး မြန်ဆန် ချောမ္မာ.စေရေး လုပ်ငန်းများ ထိရောက်မှု ရှိလာစေရန် မှတ်စေရေးရာများကို အကြိုပြထားပါသည်။ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများဆိုင်ရာ ဥပဒေများအနက် မကြာမိက ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဥပဒေ၊ ကုမ္ပဏီများ ဥပဒေ၊ အငြင်းပွားမှု ဖော်ရှင်းရေး ဥပဒေ တို့သည် Doing Business စစ်တမ်းတွင် ဖော်ပြထားသော ဦးစားပေး ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းများအနက် အချို့ကို တိုးတက်လာစေနိုင်ပါသည်။ ကုန်သွယ်မှု လုပ်ငန်းများ မြန်ဆန် ချောမ္မာ.စေရေးအတွက် ရန်ကုန်ဆိပ်ကမ်းတွင် ကုန်စည်များ စီမံခန့်ခွဲမှုကို တိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ အကောက်ခွန်ဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ရှင်းလင်းလွယ်ကူအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ သွင်းကုန်ခွန်ပုံစံကို ရှင်းလင်း လွယ်ကူအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့သည် နိုင်ငံ၏ နယ်နိမိတ်များကို ကျော်လွန်ကာ ကုန်သွယ်မှု ပြုလုပ်ရာတွင် ကုန်ကျစရိတ်များကို လျှော့ချုပ်သည်။

ရည်ရွယ်ချက်များ	ကာလတိ ဆောင်ရွက်ချက်များ (တစ်နှစ်)	ကာလရှည်ဆောင်ရွက်ချက်များ (၃ နှစ်မှ ၅ နှစ်)
ထိရောက်၍ စွမ်းဆောင်ရည် မြန်သော စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ဥပဒေများ	ရွေးကွက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရန် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၊ ကုမ္ပဏီ နှင့် အငြင်းပွားမှု ဖော်ရှင်းခြင်း ဥပဒေများ ပြဋ္ဌာန်းရန်။	ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု မှတ်စေပြင်ပြောင်းလဲရေး များကို အကောင်အထည်ဖော်ရန်။ ကော်ပိုရိတ်အုပ်ချုပ်မှု ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးများ ဆောင်ရွက်ရန်။
ကုန်သွယ်မှု မြန်ဆန် ချောမ္မာ.စေရေးနှင့် ကုန်သွယ်မှု မှတ်စေပြုခြင်း	Doing Business တွင် ဖော်ပြထားသည့် ဦးစားပေး ဆောင်ရွက်ရန်များကို အကောင် အထည်ဖော်ရန်။ ဥပမာ - အသေးစား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသွေးများကို ကာကွယ်ပေးရန်နှင့် စာချုပ် စာတမ်းများ အသက်ဝင်မှု ရှိစေရန် ဆောင်ရွက်ပေးရန်။	အငြင်းပွားမှု ဖော်ရှင်းရေး လုပ်ငန်းစဉ်သစ် တစ်ရပ်ကို အကောင်အထည်ဖော်ရန်။
ကုန်သွယ်မှု မြန်ဆန် ချောမ္မာ.စေရေးနှင့် ကုန်သွယ်မှု မှတ်စေပြုခြင်း	ဆက်သွယ်ရေးလုပ်ငန်း အမိုက် စီမံချက်၊ အီလက်ထရောနစ် အစိုးရ၊ အမိုက် လုပ်ငန်းစဉ်၊ Spectrum လမ်းပြေမြေပုံတို့ကို အတည်ပြုရန်။	ဒေသတွင်း စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများနှင့် နယ်စပ် ဖြတ်ကျော် ဆောင်ရွက်နိုင်ရေး အတွက် ကုန်သွယ်ရေးစကြိုး အကောင် အထည်ဖော်နော်မှုကို အားပေးရန်။
	ရန်ကုန်တွင် ကုန်စည်များ စီမံခန့်ခွဲခြင်း၊ အကောက်ခွန်ရှင်းလင်းရေး လုပ်ငန်းစဉ်များ၊ သွင်းကုန်ခွန်နှင့် သွင်းကုန်ခွန် မရှိသည့် မှတ်စေရေးကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲရန်။	ကုန်သွယ်ရေး မြန်တင်ပေးနိုင်မည့် ငွေရေးကြေားရေး အထောက်အကူးပိုမို ရှုံးနိုင်ရန် မြန်တင် ဆောင်ရွက်ရန်။

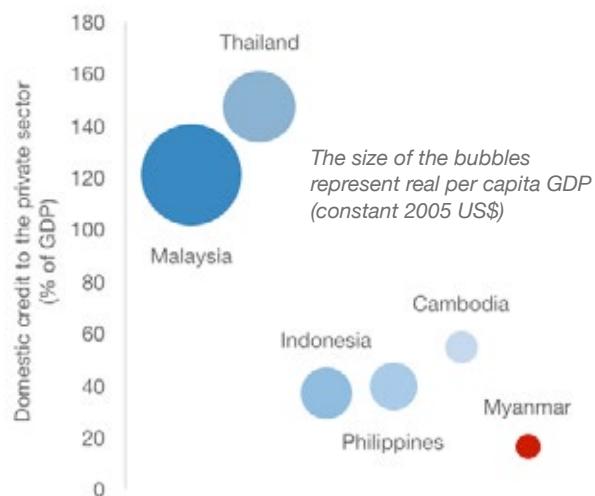

အနာဂတ်အတွက် ငွေရေးကြေးရေး လူတိုင်းအတွက် ပွင့်လင်းခေတ်မီသော ငွေရေးကြေးရေးစနစ် တည်ဆောက်ခြင်း

အထက်တွင် ဖော်ပြထားသကဲ့သို့၊ ပြည်တွင်းနှင့် ပြည်ပ ကုန်သွယ်ရေး လုပ်ငန်းများ တိုးတက် လာခြင်းအတွက် အရေးပါသည့် အခန်းကဏ္ဍရှုပါသည်။ ယင်းမှာ ၂၀၁၁ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၄ ခုနှစ် အတွင်းတွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ငွေရေးကြေးရေး ကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးလာခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုကာလအတွင်း ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍအတွက် ဈေးငွေသည် နှစ်စဉ် ၅၀ ရာခိုင်နှုန်း တိုးလာခဲ့ပြီး ဘဏ်များ၏ ငွေအပ်နှုန်း ပမာဏသည် ဂျီဒီပို၏ ၁၆ ရာခိုင်နှုန်း မှ ၃၃ ရာခိုင်နှုန်း အထိ ရောက်ရှုလာသည်။ ပြည်သူ့ရေးရာ ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများ တိုးတက်မှုရှိစေရန် ဆောင်ရွက်ရာတွင်လည်း ငွေရေးကြေးရေးကဏ္ဍ ဝန်ဆောင်မှု များသည် အရေးကြီးသည့် အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်ခဲ့သည်။ ပြည်သူ့ရေးရာ ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများသည် ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် ဂျီဒီပို၏ ၁၇ ရာခိုင်နှုန်း ရှုံးရာမှ ၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင် ၂၉ရာခိုင်နှုန်း ခန့်အထိ ရောက်ရှုလာသည်။

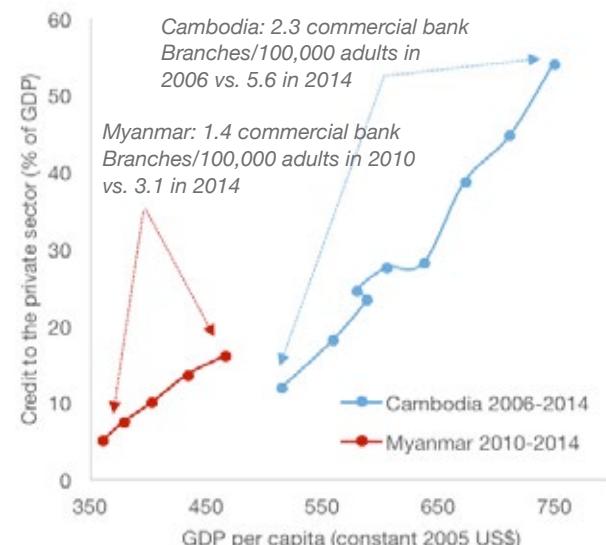
ငွေရေးကြေးရေး လုပ်ငန်းများသည် ငါး၏ ဝန်ဆောင်မှုများကို ပုဂ္ဂလိကစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၊ ပြည်သူ့ရေးရာ လုပ်ငန်းများ နှင့် အိမ်ထောင်စုများအတွက် ပမာဏအရရော အရေအတွက် အရပါ တိုးချဲ့ပေးနိုင်ခဲ့ခြင်းကြောင့် အားလုံးပါဝင်သည့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို ဖော်ဆောင်နိုင်ရာတွင် အရေးပါသည့် အချက်တစ်ခုဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ငွေရေးကြေးရေးကဏ္ဍ သည် လျင်မြန်စွာ တိုးတက်နေသော်လည်း ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍ အတွက် ဈေးငွေသည် ဂျီဒီပို၏ ၁၆ရာခိုင်နှုန်း သာရှိပြီး အခြားနိုင်ငံများနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက နည်းလျက်ရှုသည်။ ထိုသို့ဖြစ်ရခြင်းမှာ တိုင်းပြည်၏ စီးပွားရေး ကဏ္ဍ အသီးသီး၏ ဖွံ့ဖြိုးမှု နှင့် တစ်စိတ်တစ်ဒေသ ဆက်စပ်

ပုံ - ၈။ ဒေသတွင်း လက်ရွေးစင်နိုင်ငံများတွင် ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍသွေးငွေရှိမှု (ဂျီဒီပို၏ ရာခိုင်နှုန်း)

Source: WDI, IMF Article IV reports, and WB Staff Estimates

ပုံ - ၉။ မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ကမ္မာဒီးယားနိုင်ငံတို့၏ ဈေးငွေရှိမှု အခြေအနေ

Source: WDI, IMF Article IV reports, and WB Staff Estimates

လျက်ရှိသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ (ပု - ၈) ငွေရေးကြေးရေး ကဏ္ဍကို ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် ရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှုများဆီသို့ စုဆောင်းငွေများ ရောက်ရှိနိုင်ရန်၊ ပြည်သူ့ရေးရာ ဝန်ဆောင်မှုများ ပေးနိုင်ရန်၊ ဆင်းရုံမ်းပါးသည့် ကျေးလက်ဒေသများထံသို့ ရွှေပြောင်းလုပ်သားများ၏ ဝင်ငွေများကို ထွေပေးနိုင်ရန်အတွက် အမိက အရေးပါသည့် အခန်းကဏ္ဍတွင် ပါဝင်နေသည်။

ငွေရေးကြေးရေး လုပ်ငန်းများကို တို့ခဲ့ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ငွေရေးကြေးရေး ကဏ္ဍကြောင့် အားလုံးအကျိုးခံစားခွင့် ရရှိလာရန် စနစ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ပြပြင်ပြောင်းလဲရေးများ ကိုပါ ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် ကမ္ဘာဒီးယား နိုင်ငံ၏ ဂျီဒီပိတွင် ဝင်ငွေနှင့် ဈေးငွေတို့၏ ပါဝင်မှု အချိုးမှာ လက်ရှိ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အချိုးနှင့် အလားတူဖြစ်သည်။ ရှစ်နှစ်အတွင်းတွင် ဂျီဒီပိတွင် ပါဝင်သည့် ဈေးငွေအချိုးမှာ ငါးဆ တိုးတက်လာဖြီး အရွယ်ရောက်ပြီး လူတစ်သိန်း အတွက် ရှိသည့် စီးပွားရေး ဘဏ်ခွဲ အရေအတွက်သည်လည်း နှစ်ဆ ဖြစ်လာခဲ့သည်။ (ပု - ၉) သို့သော ဈေးငွေများကို အလွန်အကျိုးနှင့် လျင်လျင်ဖြန့်မြန် တို့ခဲ့ခြင်းသည် မက်ခရှု ငွေရေးကြေးရေးဆိုင်ရာ အန္တရာယ်နှင့် ကြိုနိုင်ဈေးရှိသည်ကို သတိပြုရမည် ဖြစ်သည်။^{၁၁} ထိုသို့ တို့ခဲ့ခိုင်ရန် မူဝါဒအချို့ကို တစ်ပြီးနက်တည်း ချမှတ်ဆောင်ရွက် ရမည်ဖြစ်သည်။ ယုံးပြုးမှုကို မြှင့်တင်ပေးနိုင်ရန်အတွက် အစိုးရအနေနှင့် အချို့ လုပ်ငန်းများနှင့် စီးပွားရေး ကဏ္ဍများအတွက် သက်သာသည့်နှင့်ဖြင့် ဈေးငွေများပေးခြင်းကဲ့သို့ ဈေးကွက်ကို ပုံပျက် စေမည့် မူဝါဒမျိုးကို ရှောင်ရှားရမည်။ ဘဏ္ဍာရေး စနစ်တွင် အန္တရာယ်များနှင့် ဆီးကျိုး သက်ရောက်မှုရှိသည့် ရရှိခွင့်များ များပြားလာခြင်း မရှိစေရန် ကာကွယ်ပေးနိုင်မည့် ဓာတ်နှင့် လျှပ်ညီသည့် ဥပဒေနှင့် ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲရေး မူဘောင်များကို ဖော်ထုတ်ပေး ရမည်။ ထို့ပြင် ငွေသားဖြင့် ငွေပေးဈေးမှုကို လျှော့ချိန်မည့် ဓာတ်မျိုးသော ငွေပေးဈေးမှုစနစ်များ ပေါ်ပေါက်လာရန်လည်း ကူညီပေးရမည်။^{၁၂} ထိုအချက်တစ်ခုချင်းစီးသည် ငွေရေးကြေးရေး ကဏ္ဍ တို့ခဲ့ခိုင်ရန်နှင့် ထိုကဏ္ဍတွင် အားလုံး ပါဝင် နိုင်စေရန်အတွက် အရေးကြီးသည့် အချက်များ ဖြစ်ကြသည်။

^{၁၁} WBG, "Cambodia Economic Update: Resilience Amidst a Challenging Environment," (September 2013)

ထိအချက်များကို အခြေခံကာ ငွေရေးကြေးရေး ကဏ္ဍတွင် ပြုပြင် ပြောင်းလဲမှုများကို အပိုင်းကဏ္ဍအလိုက် ဆောင်ရွက် သွားနိုင်ရန် မူဝါဒများကို အကြံပြု တင်ပြထားပါသည်။ သို့မှသာ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အားလုံး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာနိုင်ရန် ထိရောက်စွာနှင့် အကျိုးရှိစွာ အထောက်အကူ ပြနိုင်မည့် အခြေခံ ခိုင်မာသည့်စနစ် ပေါ်တွင် တည်ဆောက်ထားသည့် ငွေရေးကြေးရေး ကဏ္ဍတစ်ရှိ ပေါ်ထွန်းလာနိုင်မည်။ ငွေရေးကြေးရေး ကဏ္ဍ၏ ဥပဒေနှင့် ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲရေး မူဘောင်ကို ခိုင်မာအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ခေတ်မီ

အဲလက်ထရောနှစ်နည်းပညာဖြင့် အမျိုးသား ငွေပေးချေမှုစနစ် ကို တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် နိုင်ငံပိုင်ဘဏ်များကို ပြုပြင် ပြောင်းလဲမှုများ ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ကို အကြံပြုထားပါသည်။ ထိုသို့ မဆောင်ရွက်နိုင်ပါက ယဉ်ပြုင်နိုင်စွမ်း အားနည်းမည်။ ထို့အပြင် ငွေရေးကြေးရေး ဝန်ဆောင်မှု ထုတ်ကုန် အသစ်များ တိုးခဲ့ခြင်းဖြင့် ငွေရေးကြေးရေးကဏ္ဍကို အထူး တိုးခဲ့ ဆောင်ရွက်သွားရန်လည်း အကြံပြုထားသည်။

ရည်ရွယ်ချက်များ	ကာလတိ ဆောင်ရွက်ရန် (တစ်နှစ်)	ကာလရည် ဆောင်ရွက်ရန် (၃ နှစ်မှ ၅ နှစ်)
ငွေရေးကြေးရေးကဏ္ဍ၏ ဥပဒေရေးရာနှင့် ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲမှုများ အားကောင်းခိုင်မာခြင်း။	ငွေရေးကြေးရေးအဖွဲ့အစည်းများ ဥပဒေကို အကောင်အထည်ဖော်ရန်။	ကြေးမြို့သိမ်းဆည်းခြင်းနှင့် မြို့ရှင်များ၏ အခွင့်အရေး အတွက် ဥပဒေနှင့် ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲမှုများကောင်တစ်ခု ဖော်ဆောင်ရန်။
ငွေရေးကြေးရေးအခြေခံ အဆောက်အအုံကို ခေတ်မီ စေခြင်း။	မိုဘိုင်း ငွေရေးကြေးရေး ဝန်ဆောင်မှုများ အပါအဝင် အမျိုးသား ငွေပေးချေမှု စနစ် အတွက် ဥပဒေနှင့် ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲမှုများ ချမှတ်ရန်။	အမျိုးသား ငွေပေးချေမှုစနစ်ကို အကောင် အထည်ဖော်ရန်။
ငွေရေးကြေးရေးအခြေခံ အဆောက်အအုံကို ခေတ်မီ စေခြင်း။	အကြီးဆုံး နိုင်ငံပိုင် ဘဏ် နှစ်ခု ဖြစ်သည် (MADB - မြန်မာ့ လယ်ယာ ဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ် နှင့် MEB - မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်) တို့ကို ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းရန် လိုအပ်သော စိစစ် သုံးသပ်မှုများ ဆောင်ရွက်ရန်။	မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ် နှင့် မြန်မာ့လယ်ယာ ဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး မဟာဗုံးပွားရေး အကောင်အထည် ဖော်ရန်။
နိုင်ငံပိုင်ဘဏ်များ ပြုပြင် ပြောင်းလဲခြင်း။	အသေးစား ငွေချေးလုပ်ငန်းနှင့် အာမခံ လုပ်ငန်း ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲမှု စွမ်းရည်ကို အားကောင်းစေရန်။	စားသံးသူကာကွယ်ရေး မူဝါဒများ ဖော်ဆောင်ရန်။ ဘဏ်မဟုတ်သည့် အခြား ငွေရေးကြေးရေးကဏ္ဍများ ၏ ဈေးကွက် ဖွံ့ဖြိုးရေး ကန်ညွှံး ခြေလှမ်းများကို အားပေးရန်။

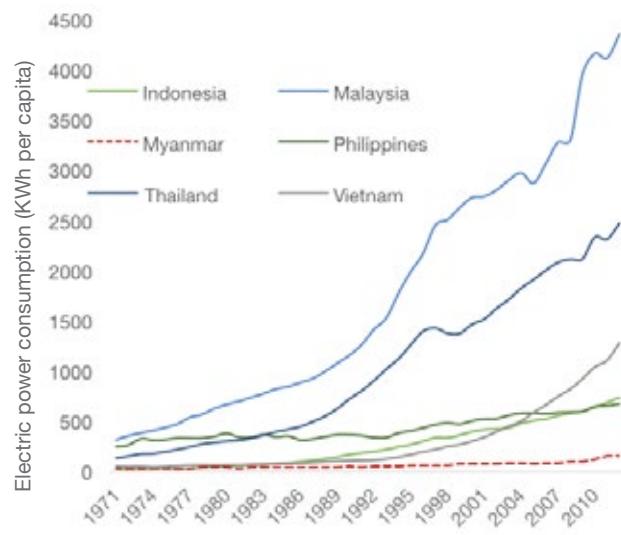

မြန်မာစွမ်းအင် မြှင့်တင်ခြင်း လူတိုင်းအတွက် ရေရှည်တည်တဲ့သော စွမ်းအင်

ကုန်ထုတ်လုပ်မှု၊ ယဉ်ပြုင်နိုင်စွမ်းနှင့် မြန်မာနိုင်တွင် အတူတက္က ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် စွမ်းအင်ရယူ သုံးစွဲနိုင်မှု မြှင့်တင်ခြင်းသည် ကြီးမားသော အကျိုးရလဒ်ကို ဖြစ်စေနိုင်သည်။ စွမ်းအင်ကို လက်လှမ်းမိနိုင်သည် ဈေးနှုန်းဖွင့် ရယူသုံးစွဲနိုင်ခြင်းသည် ကုန်ထုတ်လုပ်မှုကဏ္ဍ များ တိုးခွဲနိုင်ရုံသာမက မြို့ပြနှင့် ကျေးလက်ဒေသများတွင် ပြည်သူရေးရာ ဝန်ဆောင်မှုများ ပေးရာတွင်လည်း အရေးကြီးသည်။ လွန်ခဲ့သော အနှစ် ၄၀ အတွင်း အလျင်အမြန် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ခဲ့သော အရေးအရှုံဒေသ နိုင်ငံများ၏ တစ်ဦးကျ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားသုံးစွဲမှု (kWh per capita) အလျင်အမြန် တိုးတက်ခဲ့သည်။ မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့်မှ နိမ့်ပါးလျက် ရှိနေပြီး ကမ္ဘာပေါ်တွင် အနိမ့်ဆုံး နှင့်များ အဆင့်တွင် တည်ရှိနေသည်။ (ပုံ - ၁၀) အခြားနိုင်ငံများ၏ အတွေ့အကြီးအရ မှန်ကန်သော မူဝါဒကြောင့် စွမ်းအင်ရရှိမှုတို့သည် အချိန်တို့အတွင်း အလျင်အမြန် တိုးတက်နိုင်ကြောင်းကို ပြသည်။ (ပုံ - ၁၁)

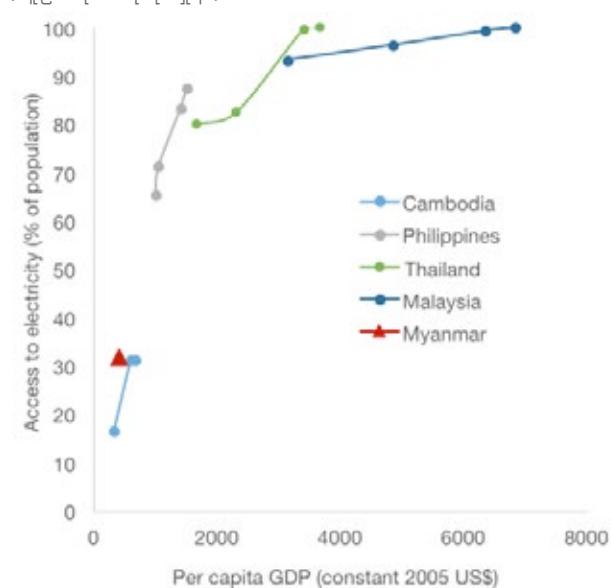
ဤအကြောင်းရင်းများကြောင့် ၂၀၁၁ ခုနှစ်မှ စတင်ကာ မြန်မာနိုင်ငံတွင် စွမ်းအင်မူဝါဒသည် အဓိက အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်ခဲ့သည်။ စွမ်းအင်ကဏ္ဍတွင် အဖွဲ့အစည်းနှင့် မူဝါဒများ အားကောင်းစေရန် အားထုတ်ခဲ့ပြီး လက်ရှိအချိန်အထိ ပြန်ကျလျက် ရှိနေသေးကာ မူဝါဒ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း နှင့် ဆုံးဖြတ်ချက်ချသည့် အချိန်ကာလတို့ကို အခက်အခဲ ဖြစ်စေလျက် ရှိသည်။ ဤကြိုးမားသော ကဏ္ဍအတွက် အဖွဲ့အစည်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်းမှာ အရေးကြီးပြီး လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ထုတ်ယူခြင်း၊ ပိုလွတ်ခြင်းနှင့် ဖြန့်ဖြူးခြင်းတို့အတွက် ရင်းနှီးဖြုပ်နှံရန် တစ်နှစ်လျှင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂ ဘီလီယံနှုန်းဖွင့် ၁၅ နှစ်အတွက်

ပုံ - ၁၀။ လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ရရှိနိုင်မှု၊ လျှပ်စစ်ဓာတ်အား သုံးစွဲမှု (kWh per capita)

Source: WDI and WB Staff Estimates

ပုံ - ၁၁။ နိုင်ငံအချို့တွင် လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ရရှိနိုင်မှု အခြေအနေ (လူဦးရေ၏ ရာခိုင်နှုန်း)

Source: WDI and WB Staff Estimates; all countries cover the periods 1990, 2000, 2010 and 2012, except Cambodia, which does not cover 1990 and Myanmar, which covers only 2012.

ခုနှစ်တွင် တပ်ဆင်ထားသော လျှပ်စစ်ထုတ်လုပ်နိုင်စွမ်း၏
၁၀ရာခိုင်နှုန်းအထိ ပုဂ္ဂလိက လျှပ်စစ်ထုတ်လုပ်ဖြန့်ဖြူးသူများ
ပါဝင်ခဲ့သည်။

ရည်ရွယ်ချက်များ	ကာလတိ ဆောင်ရွက်ရန် (တစ်နှစ်)	ကာလရှည် ဆောင်ရွက်ရန် (၃ နှစ်မှ ၅ နှစ်)
၂၀၂၀ တွင် အနည်းဆုံး တစ်နှစ်လျှင် လျှပ်စစ်သွယ်တန်းမှု ငါးသိန်းရောက်ရှိရန်	<p>အမျိုးသား လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ရရှိရေး အမှုဆောင်အဖွဲ့က အမျိုးသား လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ရရှိရေး စီမံကိန်းအတွက် တာဝန်ယူမှု ခိုင်မာစေရန်။</p> <p>အမျိုးသား လျှပ်စစ် ဓာတ်အား ရရှိရေး စီမံကိန်းအတွက် လျှပ်စစ်စွမ်းအား ဝန်ကြီးဌာန နှင့် မွေးမြှေးရေး၊ ရေလုပ်ငန်းနှင့် ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးရေး ဝန်ကြီးဌာန တို့၏ စီမံကိန်း စီမံခန့်ခွဲရေး ရုံးများကို အင်အား တောင့်တင်း လာစေရန်။</p>	<p>ကုန်ထုတ်လုပ်မှု ဖြစ်စဉ်များ၊ အသုံးအဆောင်များ၊ စာချုပ်ဖွင့်လုပ်ငန်းခွဲ၈၀ လုပ်ကိုင်သူများနှင့် ကဏ္ဍအလိုက် အဖွဲ့အစည်းများကို အင်အား တောင့်တင်းစေခြင်း။</p> <p>ဧတ်မီ နည်းပညာများနှင့် ကျေးလက် ဒေသတွင် ဈေးနှုန်း ချို့သာစွာ လျှပ်စစ် ရရှိရေး အတွက် လျှပ်စစ်ပေးဝေရေး စည်းမျဉ်းများကို ဖော်ဆောင်ရန်။</p>
ပွဲငါးလင်းမြင်သာမှု၊ ပြိုင်ဆိုင်မှု၊ ပုဂ္ဂလိက ရင်းနှီးဖြုပ်နှင့်မှု၊ စားသုံးသူ ကာကွယ်ရေး	<p>လျှပ်စစ်သွေးဝေရေး စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းရေး အဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းရန်။ သဘာဝ ဓာတ်ငွေ့နှင့် ရေအားတို့မှ လျှပ်စစ်ထုတ်ယူမှု ကုန်ကျ စရိတ်ကို အပြည့်အဝ ကာမိသည့် လျှပ်စစ်ဈေးနှုန်း မှတ်အကိုယ် ဖော်ဆောင်ရန်။ ထိခိုက်ခံရနိုင်သော်လည်းတည်းတည်းတွင် စုစုပေါင်းများအတွက် အထောက်အပံ့ပေးရန်။</p>	<p>လျှပ်စစ်စွမ်းအား ဝန်ကြီးဌာနနှင့် စွမ်းအင် ဝန်ကြီးဌာန နှစ်ခုကို ပေါင်းစည်းရန်။ ပြည့်သူ့ပိုင် အရင်းအမြစ်များ ကို အစိုးရ-ပုဂ္ဂလိက မိတ်ဘက်ပြု ဆောင်ရွက်မှုနှင့် လျှပ်စစ် ထုတ်လုပ်ဖြန့်ဖြူးသည့် ပုဂ္ဂလိက လုပ်ငန်းများကို နားရမ်းခြင်းဖြင့် ပုဂ္ဂလိက ပါဝင်နိုင်ရန်။</p>
ကော်ပိုရေးရှင်း အသွင်ပြောင်းခြင်းနှင့် စီးပွားရေးဆန်းအောင် ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် အကျိုးရှုံးခြင်း	<p>မြန်မာ့လျှပ်စစ်ဓာတ်အား လုပ်ငန်းနှင့် ရေအားလျှပ်စစ် ထုတ်လုပ်ရေး လုပ်ငန်းများကို ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းကာ မြန်မာ့လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ထုတ်လုပ်ရေး ကော်ပိုရေးရှင်း တည်ထောင်ရန်။</p>	<p>YESC နှင့် MESC တို့တွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံ ထားမှု အချို့ကို ပြန်လည် ငွေ့ဖြော်ခြင်း အစီအစဉ် ရေးဆွဲ၍ စတင် အကောင်အထည်ဖော်ရန်။ ESE နှင့် ကျေးလက်မီးပေးရေး ဌာန တစ်ခု တည်ထောင်ရန်။ မြန်မာ့လျှပ်စစ် ဓာတ်အား ပို့ဆွဲရေး စနစ် စီမံခန့်ခွဲမှု အဖွဲ့ကို တည်ထောင်ရန်။</p>
သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေး ရေရှည်အကျိုး ဖြစ်ထွန်းမည် စီးပွား ရှုံးရုံးမှတ်ခြင်း	<p>သဘာဝဓာတ်ငွေ့ကဏ္ဍ စီမံချက်၊ ရေအား လျှပ်စစ် စီမံချက်၊ စွမ်းအင်မဟာ စီမံချက် ရေးဆွဲရာတွင် အများ ပြည့်သူကို တိုင်ပင် ဈေးနှုန်းခြင်း အပါအဝင် သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေး ကာကွယ်မှုများ အတွက် လမ်းညွှန်ချက်များ။</p>	<p>စွမ်းအင် အရင်းအမြစ်ပြ မြေပုံဆွဲရေးဆွဲရန် GIS အခြေခံ ပြန်လည် ပြည့်ဖြူးမြှုပ်နှံမှုများ မြေပုံရေးဆွဲရန်။ သဘာဝဓာတ်ငွေ့နှင့် ရေအားလျှပ်စစ် စီမံချက်များကို အခြေခံကာ ပူးပေါင်း ထားသည့် လျှပ်စစ် ထုတ်ယူ ပို့ဆွဲရေးခြင်း စီမံချက်ကို တို့ချဲ့ရန်။</p>

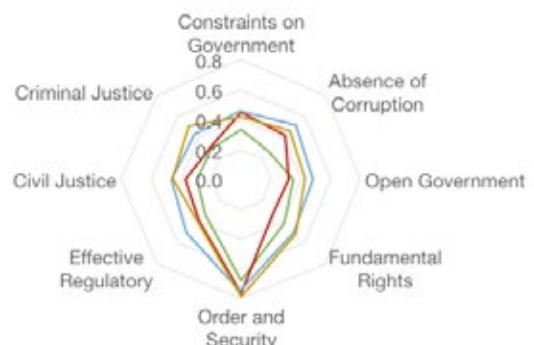
အပြောင်းအလဲတွင် ပါဝင်ခြင်း ပြည်သူရေးရာကဏ္ဍတွင် တာဝန်ခံမှု မြှင့်တင်ရေး

မြန်မာနိုင်ငံတွင် မျှဝေးလိုင်သည့် သာယာဝပြောမှုများ ဖော်ဆောင်ပေးနိုင်ရန် မူဝါဒများကို မည်ကဲသို့။ ကောင်းကောင်းမွန်မွန်နှင့် မြန်မာန်ဆန်ဆန် အကောင် အထည်ဖော်နိုင်မည်ဆိုသည့် အချက်ကို အဆုံးအဖြတ် ပေးမည့်အရာများပြည်သူရေးရာကဏ္ဍ၏ပွင့်လင်းမြင်သာမှုနှင့် တာဝန်ခံမှု မည်မျှ ရှိသည်ဆိုသည့် အချက်ဖြစ်သည်။ မျှဝေးလိုင်သည့် သာယာဝပြောမှုအတွက် မူဝါဒ ပြပြင် ပြောင်းလဲရေးသည် ရှုထောင့်ပေါင်းစုံမှ ဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်သည်။ ကဏ္ဍတစ်ခု (ဥပမာ - ကွာဟမှုကို လျှော့ချုပ်) တွင် တိုးတက်လာခြင်းသည် အခြား ကဏ္ဍတစ်ခု (ဥပမာ - အားလုံးအတူ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ခြင်း) အပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှု ရှိသည်။ ကဏ္ဍတစ်ခုအတွင်း မူဝါဒရေးရာတိုးတက်မှုများသည် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နေရင်း လေ့လာသင်ယူခြင်းဖြင့် တိုးတက်မှုများ ရလာနိုင်သည်။ မူဝါဒ ချမှတ်သူများ၏ ထိန်းချုပ်မှု အပြင်ဘက်က အကြောင်းရင်းများလည်း ရှိနိုင်သည်။ မူဝါဒရေးရာ ပြပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ဆောင်ရွက်ရာတွင် အကျိုးသက်ရောက်မည့် သူများကို ပါဝင်စေခြင်း၊ ပြည်သူရေးရာ လုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်နေစဉ် ပြင်ဆင်နိုင်ရန် အားပေးသည့် ပြုလွယ်ပြင်လွယ်မှုကို မြှင့်တင်ခြင်းတို့သည် မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် အာလုံး ပါဝင်နိုင်သည့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် မျှဝေးလိုင်သည့် သာယာဝပြောမှု ဖော်ဆောင်နိုင်ရေး ရည်မှန်းချက်ကို ရရှိစေရန် အထောက်အကူပြနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

အခြားနိုင်ငံများ၏ အတွေ့အကြုံများအရ ပြည်သူရေးရာ မူဝါဒတွင် ပြည်သူများ တက်ကြစွာ ပါဝင်ခြင်းသည် ကောင်းမွန်သော အကျိုးကျေးဇူးများ ရရှိစေကြောင်း သိရသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပွင့်လင်းမြင်သာမှု မရှိခြင်းနှင့် ပြည်သူများ၏ ပါဝင်မှု အားနည်းခြင်းသည် လာဘ်စားမှုနှင့် ပြည်သူရေးရာ ကဏ္ဍတွင် ယုံကြည်မှု ကျဆင်းမှုကို ဖြစ်စေသည်။ (ပုံ-၁၂) ၂၀၁၁ ခုနှစ်မှစတင်ကာပြည်သူရေးရာ မူဝါဒ ချမှတ်ရာတွင် ပိုမို ပွင့်လင်းမြင်သာလာပြီး တဖည်းဖည်း ပြပြင်ပြောင်းလဲရေးများ လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။ အပြောင်းအလဲအတွက် အားလုံး၏ မျှော်လင့်ချက်များ မြင့်မားနေသည့် ယခု အချိန်တွင် ပြည်သူရေးရာကဏ္ဍတွင် မြှင့်မှု ပိုမိုမြှင့်တင်နိုင်မည့် အခွင့်အရေးကို ရယူခြင်းသည် အရေးကြီးသည်။

ပုံ - ၁၂။ ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ တရားမျှတမှုနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးမှု အညွှန်းကိုန်း။

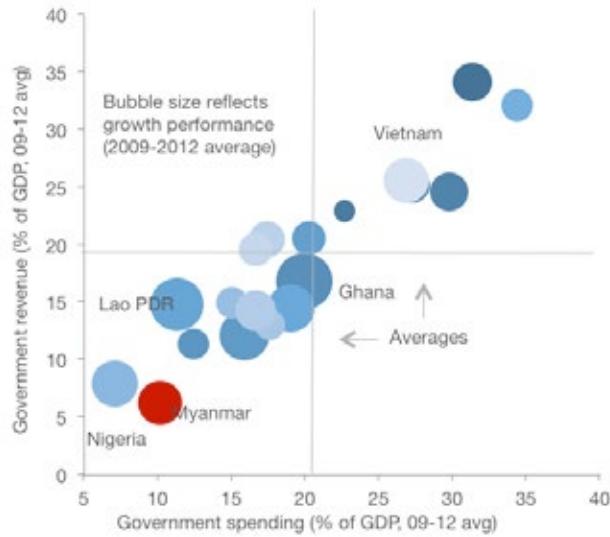
Cambodia — Myanmar — Thailand — Vietnam

Source: The World Justice Project, Rule of Law Index (2014), score 0=weakest and score 1=strongest

၆ ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ တရားမျှတမှုနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးမှု အညွှန်းကိုန်းသည် တရားဥပဒေ စိုးမိုးမှုအပေါ် ပြည်သူတို့ နှင့် တိုင်းပြည်အတွင်း နေထိုင်သည့် ပညာရှင်များ၏ အတွေ့အကြုံနှင့် သဘောထား အမြင်များအပေါ် အခြေခံကာ တိုင်းတာသည်။ (တိုင်းတာသည် အချက်မှာ ၈ ချက်ဖြစ်သည်။) ရမှတ် ၁ သည် တရားဥပဒေ စိုးမိုးမှု ခိုင်မှုရှုရှိကြောင်း ဖော်ပြသည်။ ရမှတ်များသည် ဖြုံးဖြုံး သုံးမြှို့တွင် နေထိုင်သူများ။ ဥပဒေပညာရှင်များနှင့် အခြား ပညာရှင် စုစုပေါင်း ၁၀၀၀ ကို မေးမြန်းသားခြင်းကို အခြေခံ တွက်ချက်ထားသည်။

ပုံ-၁၃။ အထွေထွေ အစိုးရ၏ အချယ်အစား (ဂျီဒီပါ ၈၅ ရာခိုင်နှုန်း) နှင့် စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု (ပြောင်းလဲမှု ရာခိုင်နှုန်း အမှန်)

Source: WDI and WB Staff Estimates

နိုင်ငံ၏ ဝန်ဆောင်မှု လိုအပ်ချက်များနှင့် နိုင်းယဉ်လျှင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အထွေထွေအစိုးရကဏ္ဍသည် ခေတ် အဆက်ဆက်ကတည်းက နည်းပါးခဲ့သည်။ (ပုံ - ၁၃) မကြားမိကာလများက အထွေထွေ အပ်ချပ်ရေး အသုံးစရိတ် များထက် ကျိုးမာရေးနှင့် ပညာရေး အသုံးစရိတ် များ တိုးတက်လာသည်။ အစိုးရ၏ ဘဏ္ဍာဇာနိုင်ရာ အချက်အလက်များကို အများပြည်သူ ပိုမို သိရှိလာရခြင်းက ထိုအချက်ကို အထောက်အကူ ဖြစ်စေခဲ့သည်။ အခွန်ကြညာသည့် လက်ရှိ စနစ်သည် အကျင့်ပျက်မှု သံသယများကို ဖြစ်စေနိုင်သည့်အတွက် အတားအဆီးများ ရှိနေသော်လည်း လွန်ခဲ့သည့်နှစ်များအတွင်း အခွန် ကောက်ခံများတိုးတက်လာခဲ့သည်။ သဘာဝသယံဇာတများ ထုတ်ယူသုံးခွဲခြင်း လုပ်ငန်းများမှ အပေါ်အများ ရရှိသည့် အခွန်များကို မကြညာခြင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံသားများအား နိုင်ငံ၏ပိုင်ဆိုင်မှုများမှ ရရှိမည့် ကြီးမားသော အကျိုးရလဒ် များကို မခံစားကြရပေ။

လွန်ခဲ့သော လေးနှစ်မှ စတင်ကာ မြန်မာနိုင်ငံသည် ပြည်သူရေးရာကဏ္ဍတွင် ပိုမို ပွင့်လင်း မြင်သာမျှနှင့် တာဝန်ခံမှု တဖည်းဖြည်း မြင့်မားလာသည်။ ယင်းတို့တွင် ရငွေ ကောက်ခံမှု၊ ပြည်သူ့အသုံးစရိတ် စီမံခန့်ခွဲမှု၊ ပြည်သူ့ရေးရာ မူဝါဒချမှတ်ခြင်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးခြင်းတို့ ပါဝင်သည်။ ထိုသို့ တစ်ဆင့်ခြင်း ပြောင်းလဲမှုကို အခြေခံကာ ငလုပ်ငန်းများကို ဆက်လက် ဆောင်ရွက်ရန် ဤမူဝါဒစာတမ်းက တိုက်တွန်း ထားသည်။ ပြည်သူ ဘဏ္ဍာ စီမံခန့်ခွဲရာတွင် အစိုးရ၏ ဝင်ငွေပိုင်း၌ သယံဇာတ ထုတ်ယူ သည့်လုပ်ငန်းများ ပွင့်လင်းမြင်သာရေး လုပ်ငန်းမှတစ်ဆင့် အခွန်ထမ်းကြီးများသာမက မိမိကိုယ်တိုင် အခွန်ကြညာ စည်းကြပ်သည့် စနစ်များကို ဖော်ဆောင်နိုင်ခဲ့သည်။ သုံးခွဲမှုဘက်တွင် ပြည်သူရေးရာ အသုံးစရိတ်များကို အသေးစိတ်နှင့်ပုံမှန် ထုတ်ပြန်ခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက် နိုင်သည်။ ပြည်သူရေးရာ ဘဏ္ဍာရေး ကိစ္စရပ်များအပြင် မူဝါဒ စာတမ်းသည် မူဝါဒပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးများ ဆောင်ရွက်ရာတွင် အများပြည်သူ ပါဝင်ရေး၊ ပြည်သူရေးရာ ဝန်ဆောင်မှု စံနှုန်းများ သတ်မှတ်ရေးနှင့် ဒေသနှုန်းရ အစိုးရ တာဝန်ရှိသူ တို့၏ ဖြေရှင်းတုန်ပြန်မှု မြင့်တင်ရေးတို့ ပါဝင်သည်။

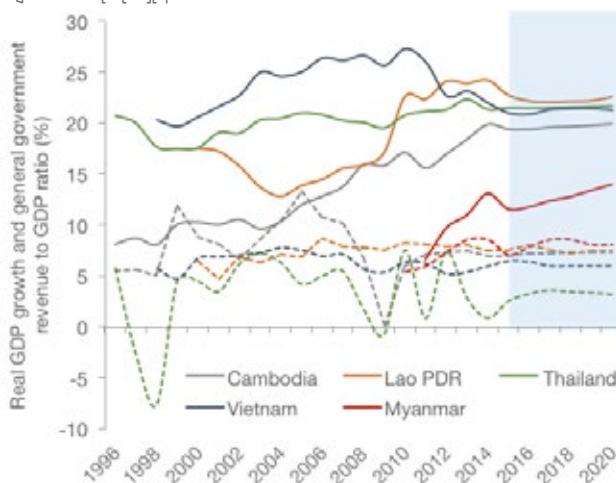

ရည်ရွယ်ချက်များ	ကာလတိ ဆောင်ရွက်ရန် (တစ်နှစ်)	ကာလရည် ဆောင်ရွက်ရန် (၃ နှစ်မှ ၅ နှစ်)
မျှတ်၍ ပွင့်လင်းမြင်သာသော အခွန်စနစ်	အခွန်ကြောခြင်းအတွက် မိမိကိုယ်တိုင် အကဲဖြတ်ခြင်းစနစ်၊ EITI နှစ်ပတ်လည် အစီရင်ခံစာတွင် ကျောက်စိမ်းနှင့် ကျောက်မျက် လုပ်ငန်းများ ပိုမို ထည့်သွင်းရန်။	အခွန်ငွေ သုံးစွဲခြင်းနှင့် လိုက်နာ ဆောင်ရွက်ခြင်း နှင့်များကို ဖော်ပြပါ။
ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာဇာများ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု တိုးတက်စေခြင်း	အရေးကြီးသည့် ဘဏ္ဍာရေး အစီရင်ခံစာ များကို အများပြည်သူအတွက် ထုတ်ပြန်ရန်။ ဥပမာ - ကာလလတ် ဘဏ္ဍာရေးမှတ်ဒေါဒ ကြော်ချက်၊ လွှာတ်တော်တွင် တင်ပြ ဆွေးနွေးသော ဘတ်ဂျက်ဥပဒေကြမ်း၊ BOOST Database (ဘတ်ဂျက်ဆိုင်ရာ အသေးစိတ် အချက်အလက်များ ကို ကွန်ပျူးတာထဲ ထည့်သွင်းထားသော အချက်အလက်များ) ထုတ်ပြန်ရန်။	ဘဏ္ဍာဇာ သုံးစွဲမှု သုံးလတ်ကြိမ် အစီရင်ခံစာ၊ နှစ်စဉ် စာရင်းစစ် အစီရင်ခံစာ၊ ပြည်ထောင်စုနှင့် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး များ၏ အချက်အလက်များကို ပိုမို ထုတ်ပြန်ရန်။
ဒေသနှစ်ရအစိုးရများက ငြင်းတိုး ဒေသနေပြည်သူများ၏ လုပ်အပ်ချက်များကို ပြည်မြို့အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် စွမ်းရည်မြှင့်တင်ခြင်း	ဘဏ္ဍာရေးတွင် ဗဟိုထိန်းချုပ်မှုဖြေလျော့ရေး လုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် နည်းပညာ အကြံပေးနိုင်ရန် ရုံးဖော်ဆောင် ရန်။	ရလဒ်များအပေါ် တာဝန်ခံမှု မြှင့်တင်ရန် ပြည်သူ့ရေးရာ စီမံခန့်ခွဲရေး ပြပို့ ပြောင်းလဲခြင်း
မှတ်၍ ပြပြင်ပြောင်းလဲရာတွင် အများပြည်သူ ပါဝင်ရေး	ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာဇာ ဆိုင်ရာ ဥပဒေများ ပြန္တန်းရာတွင် ပြည်သူ များနှင့် တိုင်ပင်ရန်။	ဥပဒေစာရွက်စာတမ်းများ ထုတ်ဝေခြင်း ဥပဒေ
ပြည်သူ့ရေးရာ ဝန်ဆောင်မှုများ၏ အနိမ့်ဆုံးရှုရေးရုံး သတ်မှတ်ချက်	ဒေသအာဏာပိုင်များမှတဆင့် ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများ၏ ဆောင်ရွက်မှုများကို ထုတ်ပြန်ရန်။	စည်ပင်သာယာရေး ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများ တုန်းပြန်၊ ဆောင်ရွက်ပေးရမည့် အချိန် အနည်းဆုံးစံသတ်မှတ်ချက်

အနာဂတ်ဆီ လက်လုမ်းမိခြင်း

ဤအကြော်ချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်စဉ် မေခံရှိ စီးပွားရေး တည်ပြုမှုကို ထိန်းသိမ်းထားနိုင်ရန်အတွက် မတည့်သော အရင်အမြစ်များ ထပ်မံ ဖြည့်တင်းရန်၊ ပြန်လည် ခွဲဝေ သုံးစွဲရန်နှင့် ထိရောက်စွာ သုံးစွဲရန် ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်သည်။ ၂၀၀၉ ခုနှစ်မှ စတင်ကာ ရင် ရရှိ၍ တိုးတက်လာခြင်းနှင့် ဈေးငွေရလမ်း များပြားလာခြင်းတို့ကြောင့် ပြည့်သူ့ရေးရာ ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများအတွက် အသုံးစရိတ်ကို ပမာဏကြီးမားစွာ သုံးစွဲလာနိုင်ပြီး နှိုင်းချိန်လုပ်ကိုင်နိုင်မည့် ဘဏ္ဍာရေး အခြေအနေကို ဖြစ်စေသည်။ ၂၀၀၉ ခုနှစ်နှင့် ၂၀၁၄ ခုနှစ်အတွင်း အထွေထွေ အစိုးရ အသုံးစရိတ်သည် ဂျီဒီပီ၏ ၇ ရာခိုင်နှုန်း မှ ၁၅ ရာခိုင်နှုန်း အထိ တိုးတက်လာခဲ့သည်။ ထိုကာလအတွင်း အစိုးရ၏ ရင်မှာ ဂျီဒီပီ၏ ၆ ရာခိုင်နှုန်းမှ ၁၁ ရာခိုင်နှုန်းသို့ တိုးတက်လာခဲ့သည်။ ထိုသို့ တိုးတက်လာခဲ့ခြင်းမှာ တစ်ကြိမ်လျှင် တစ်လုံးတစ်ခဲတည်း ရသည့် ရင်များ (ဥပမာ - တယ်လီဖုန်းဆက်သွယ်ရေး လိုင်စင်ကြေးများ ရရှိခြင်း) တို့ကဲ့သော အကြောင်းအရာ များနှင့် ကျယ်ပြန်သော အခွန်အကောက် အမျိုးအစား မှုပါဒ်များကြောင့် ဖြစ်သည်။

ပုံ - ၁၄။ ပုံမှန်ဈေးနှုန်းများအတိုင်း ဂျီဒီပီ တိုးတက်မှုနှုန်းနှင့် ဂျီဒီပီတွင် အထွေထွေ အစိုးရ၏ ရင်၊ ၁၉၉၆-၂၀၁၄ (၂၀၁၅-၂၀၂၀ ခန့်မှန်း) (ဂျီဒီပီ၏ ရာခိုင်နှုန်း)

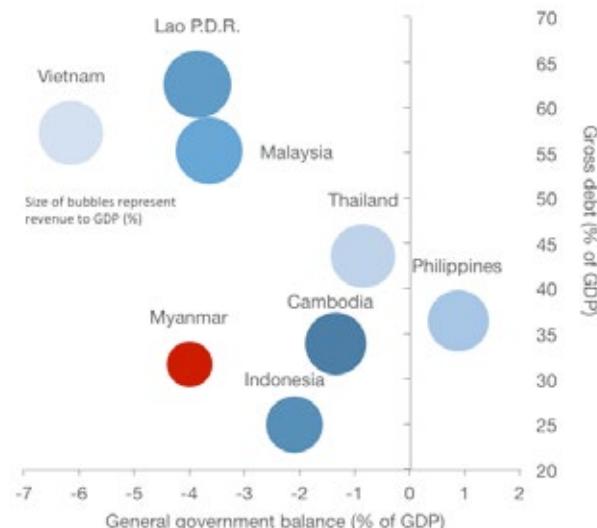

Source: IMF WEO and WB Staff Estimates

၇ ကမ္မားဘဏ် အုပ်စု၊ “Realigning the Union Budget to Myanmar’s Development Priorities: Myanmar Public Expenditure Review 2015,” Chapter 3, (September 2015)

လာမည့် နှစ်များတွင် မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ပြည့်ထောင်စု၏ ရငွေများ တိုးတက်လာမည် အလားအလာ ရှိသည်။ အခြားသော ဒေသတွင်း နိုင်ငံများသည် ငါးနှစ်တာ ကာလအတွင်းအထွေထွေရငွေနှင့် ဂျီဒီပီအချိုးကို ၃၇.၈ မဟုတ် င့်ရာခိုင်နှုန်းပမာဏ တိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့သည်။ (ပုံ - ၁၄) ၁၉၉၀ ခုနှစ် နောင်းပိုင်းများနှင့် ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်များ၏ အစောပိုင်းကာလတွင် ကမ္မားဒီးယားနိုင်ငံ၏ ၂၀၀၅ ခုနှစ် ပုံမှန်ဈေးနှုန်းအရ တစ်ခိုးချင်း ၏ ပျမ်းမျှ ဂျီဒီပီ ပမာဏမှာ ယနေ့ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပမာဏထက် နိမ့်ပြီး ၂၀၀၀ပြည့်နှစ်များ၏ အလယ်ပိုင်းတွင် လာအိနိုင်ငံ၏ တစ်ခိုးချင်း၏ ဂျီဒီပီ ပျမ်းမျှ ပမာဏမှာ ၂၀၀၅ ခုနှစ် ပုံမှန် ဈေးနှုန်းများအရ ယနေ့ မြန်မာနိုင်ငံနှင့် အတူတူပင် ဖြစ်သည်။ အခြား ဥပမာ တစ်ခုမှာ ထိုင်းနိုင်ငံဖြစ်ပြီး ၂၀၀၀ပြည့်နှစ်များ၏ အစောပိုင်းတွင် အစိုးရ၏ ၀၁၂၆၆များ သိသုသာသာ ကျဆင်းမှုကို ဖြစ်စေခဲ့သည့် စီမံချို့ချင်းမှုမှာ ပြန်လည် နလံတူရန်ကြီးပမ်းခဲ့ရသည်။ အစိုးရ၏ ရင် ပြန်လည် မြင့်မားလာရန် ဆောင်ရွက်ချက်များတွင် အခွန်ထမ်းကြီးများ ရုံး နောက်တစ်ခု ဖွင့်လှစ်နိုင်ခဲ့ခြင်း သည်လည်း တစ်ခု အပါအဝင်ဖြစ်ပြီး ယနေ့ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကြိုးစားအားထုတ်မှုနှင့် တူညီသည်။

ပုံ-၁၅။ အထွေထွေ အစိုးရ လက်ကျန်ငွေ၊ ရင်နှင့် ကြော်ခြား ၂၀၁၄ (ဂျီဒီပီ၏ ရာခိုင်နှုန်း)

Source: IMF WEO and WB Staff Estimates

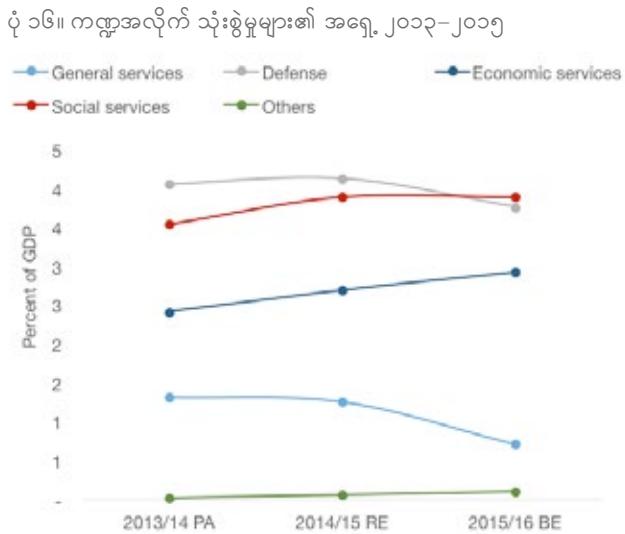
စီးပွားရေး ဆက်လက် တိုးတက်ခြင်းနှင့် အခွန်ကောက်သည် စနစ် စီမံခန့်ခွဲရေး ပြုပြင် ပြောင်းလဲမှုများ အကောင် အထည်ဖော်ခြင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အခွန်စနစ် ကောင်းမွန်မှုကို အထောက် အကျိုးပြုကာ အစိုးရအနေဖြင့် အခွန်နှင့်ပေါ်တွင် ရာခိုင်နှုန်းပမာဏအလိုက် ပိုမို ကောက်ယူနိုင်စေသည်။ အခွန်ထမ်းများ ကိုယ်တိုင် အကဲဖြတ်ခြင်း စနစ်ကို တိုးခဲ့ ဆောင်ရွက်ခြင်း အပါအဝင် အချို့သော နည်းလမ်းများကို အပြောင်းအလဲတွင် ပါဝင်ခြင်း မူဝါဒ ရေးရာ အကြံပြုချက် စာတမ်းတွင် အသေးစိတ် ဆွေးနွေးထားသည်။

အထွေထွေ အစိုးရ ရထွေများ တိုးတက်ရရှိစေနိုင်သည် အရေးပါသည့် အခွန်အကောက် မူဝါဒ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးလုပ်ငန်းများ ရှိသည်။^{၁၁} အရေးကြီးသော နည်းလမ်းတစ်ခုမှာ ဟိုက်ဒရိုကာဗွန် ငါးရမ်းရငွေ အားလုံးကို အထွေထွေ အစိုးရ ဘတ်ဂျက်တွင် ထည့်သွင်းခြင်း ဖြစ်သည်။ လက်ရှိအချိန်တွင်

မြန်မာရေးနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့လုပ်ငန်းသည် အခွန်ပေးဆောင်ပြီး အမြတ်ဝင်ငွေ့၏ တစ်ဝက်ကို ရယူထားနိုင်သည်။ လက်ရှိ အခြေအနေများအရ ငှါးဝင်ငွေ့များကို ပြည်ထောင်စု ဘတ်ဂျက်အတွင်း ပေါင်းထည့်ခြင်းမှာ ပိုမိုအခါးပွားယူရှိသည်။ အခြားနည်းလမ်းတစ်ခုမှာ အခွန်ဆိုင်ရာ မက်လုံးပေးမှုများကို ပြန်လည်ဆန်းစစ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ယခု အခွန်မက်လုံးများသည် အစိုးရ၏ ရငွေအပေါ် အသားတင် အကျိုးသက်ရောက်မှုကို မသိရှိဘဲ ပေးနေခြင်းဖြစ်သည်။ အခြားနည်းများ၏ အတွေ့အကြုံအရ အခွန် မက်လုံးများမှာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဆုံးဖြတ်ချက်အပေါ် အကျိုးသက်ရောက်ခြင်း မရှိပေါ်။ အထက်ပါ စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် မူဝါဒပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးတို့ကို ပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံသည် နောက် ၅ နှစ်တွင် တစ်နှစ်လျှင် ဂျီဒီပါ၏ ပျမ်းမျှ ၀.၅ မှ ၀.၆ ရာခိုင်နှုန်းအထိ အစိုးရ ရငွေတိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ (ပုံ -၁၄)^{၁၂}

၈ ကမ္မားဘဏ် အုပ်စု "Realigning the Union Budget to Myanmar's Development Priorities: Myanmar Public Expenditure Review 2015," Chapter 2, (September 2015)

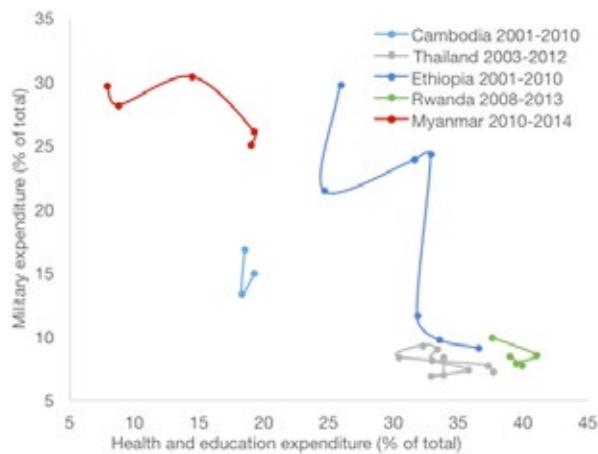
၉ ဟိုက်ဒရိုကာဗွန်များကို ငါးရမ်းခက် ပြည်ထောင်စု ဘတ်ဂျက်သို့ ထည့်သွင်းရာတွင် ဖြစ်လာနိုင်သော အကျိုးသက်ရောက်မှုကို ပိုမိုတိကျသော အချက်အလက်ပေါ် အခြေခံကာ ပြန်လည် သုံးသပ်ရန် ဖြစ်သည်။

Source: MOF and WB Staff Estimates

အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း အထွေထွေ အစိုးရ၏ ရွှေ့မှုး တိုးတက်လာသည့်တိုင် ပြည်သူ.ရေးရာ ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းမှုးအတွက် အသုံးစရိတ်လိုအပ်ချက်သည် ပိုများ နိုင်ပါသည်။ ယင်းတွင် စွမ်းဆောင်ရည်ဆိုင်ရာ အတားအဆီး မှုးလည်း ရှိနေသည်။ ၂၀၁၃ ခုနှစ်က မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပြည်ပ ကြွေးလက်ကျန်မှုးကို ဖယ်ရှားခဲ့ခြင်းကြောင့် ဘဏ္ဍာရေး အခြေအနေကောင်းတစ်ခုရရှိပြီး လိုအပ်ချက်မှုးကို ဖြည့်ဆည်းရန်အတွက် ဈေးငွေ အသစ်မှုး ယူနိုင်သေသည်။ လက်ရှိ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကြွေးမြှုပ်မာဏမှာ ၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင် ဂျီဒီပီ၏ ၃၁ ရာခိုင်နှုန်း ဝန်းကျင်တွင် ရှိနေပြီး ထိုပေးကြားမှာ ကြွေးမြှုပ်မှု အံနိုင်ရည်ရှိမှု ကန်သက်ချက်အောက်တွင်ရှိသည်။ (ပုံ - ၁၅)။ ကာလတိနှင့် ကာလလတ်အတွင်း ကြွေးမြှုပ်မှု ဆပ်ခြင်း (အတိုး၊ အရင်း၊ စရိတ်မှုး) နှင့် ငွေပေါ်လွယ်မှုအတွက် ပြဿနာ မရှိပေ။

ပုံ - ၁၇။ ကာကွယ်ရေး၊ ကျန်းမာရေးနှင့် ပညာရေး အသုံးစရိတ် (အထွေထွေ အစိုးရ၏ အသုံးစရိတ်၏ %)

Source: WDI and WB Staff Estimates

မြန်မာနိုင်ငံသည် ဗဟိုဘက်မှ ကာလတိ ဈေးငွေဖြင့် ဘတ်ဂျုတ်လိုငွေ ဖြည့်ခြင်းကို စတင် ရောင်ရှားလာပါသည်။ ထိုသို့လုပ်ဆောင်ခဲခြင်းသည် မေခရီ စီးပွားရေး မတည်ဖွှဲမှုမှုး ဖြစ်ပေါ်ရန် အကြောင်းတစ်ခုဖြစ်ခဲ့သည်။ ပြည်တွင်း ဈေးငွေ ဈေးကွက် သေးငယ်ခြင်းနှင့် နိုင်ငံအနေဖြင့် ပြည်ပ ငွေဈေးသူမှုးနှင့် ပြန်လည်ဆက်ဆံရေးတို့တွင် အကန်အသတ်မှုး ရှိခြင်းကြောင်း ဈေးငွေရရှိနိုင်မှု အခက်အခဲ ဖြစ်ပေါ်နေသည်။ အနာဂတ် ဈေးငွေအသစ်မှုး ပြုလုပ်လျှင် ပြည်သူ့ကြွေးမြှုပ်မာဏအပေါ် သက်ရောက်မှု၊ ပြည်သူ့ကြွေးမြှုပ်မာဏနှင့် ကြွေးပြန်ဆပ်နိုင်မှု အခြေအနေတို့ကို အရင် သိရှိဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်သည်။ အဆိုပါ အတားအဆီးမှုးအတွင်းမှ နောက် ၅ နှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံသည် တစ်နှစ်လျှင် ဂျီဒီပီ၏ ၂ ရာခိုင်နှုန်း အထိ နှစ်ရည် အတိုးနည်းသည့် ဈေးငွေမှုးကို ယူနိုင်သည်။ (ပုံ - ၁၅)

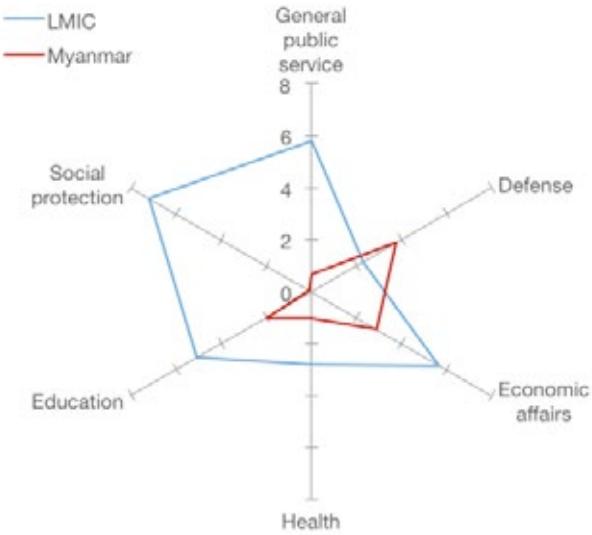

မျှဝောင်ဆိုင်သည့် သာယာဝပြာမှုအတွက် မူဝါဒများကို ထိရောက်စွာအကောင်အထည်ဖော်လိုက်ချင်မှားပြားလာသော အသုံးစရိတ်အတွက် ပြန်လည် ခွဲဝေ သုံးစွဲပေးနိုင်မည့် ဘဏ္ဍာ ငွေရပ် (fiscal space) ကို အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် မေခရိုစီးပွားရေး တည်ပြုမှု မှုဘောင်နှင့် ကိုက်ညီရန် လိုအပ်သည်။ ဥပမာ ကုန်ကျစရိတ် ပိုများသော ကာလတိ ချေးစွဲဖြင့် ပိုမို သုံးစွဲခြင်းသည် ကြွေးမြှု ရေရှည်ရရှိမှု ပုံစံကို ထိခိုက်နိုင်သည်။ ကွာဟမှု သျော်ချေခြင်းနှင့် အတူတကွ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး မူဝါဒအတွက် အသုံးစရိတ်များကို ဖယ်ရှားသွားစေနိုင်သည်။ ထိုသို့ဖြစ်လျှင် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ ငွေချေးငှားမှုအတွက် မရှိဖြစ်ကာ အနာဂတ်အတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အတွက် ကြေားပမ်းမှုများကို အတားအဆီး ဖြစ်စေနိုင်သည်။ ထိုသို့ဖြစ်လျှင် ငွေကြေးဖောင်းပွာကာ စီးပွားရေး အခြေအနေသစ်များ ဖန်တီးခြင်းမူဝါဒများ အတွက် ယဉ်ပြီးနိုင်စွမ်းကို ထိခိုက်မည်ဖြစ်သည်။ ထိုအခါ မြန်မာ့စွမ်းအင် မြှင့်တင်ရန် ပုဂ္ဂလိက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို အားလျော့စေမည်ဖြစ်သည်။ ပြည်ထောင်စု ဘတ်ဂျက်တွင် ဦးစာပေးလုပ်ငန်းများကို ပြန်လည်ပြင်ဆင်ခြင်းသည် ဦးစားပေး မူဝါဒများ အတွက် ဘဏ္ဍာငွေ ရရှိရန် နည်းလမ်းတစ်ခု ဖြစ်သည်။ မကြာမီ ကာလများက ပြည်ထောင်စု ဘတ်ဂျက် အပြောင်းအလဲများသည် ထိုသို့ ဆောင်ရွက်မှု၏ သာကာ ဖြစ်သည်။ ဥပမာ စစ်တပ်နှင့်

အထွေထွေ ဝန်ဆောင်မှု ဘတ်ဂျက်မှာ ၂၀၁၃ နှင့် ၂၀၁၅ အကြား ပြည်ထောင်စု ဘတ်ဂျက်တွင် ရှိခိုပ် ၈၀.၈ ရာခိုင်နှုန်း ပမာဏ လျော့နည်းလာခဲ့ပြီး ထိုပမာဏကို အလားတူ ကာလအတွင်း လူမှုရေးနှင့် စီးပွားရေး ဝန်ဆောင်မှုများအတွက် ပိုမိုသုံးစွဲခဲ့သည်။ (ပုံ - ၁၆)

ထိုအပြင် ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေးနှင့် လူမှုကာကွယ်ရေးများ လုပ်ငန်းများတွင် ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာငွေ ပိုမိုသုံးစွဲခြင်းကို ကရှုစိုက်စဉ်းစား ဆောင်ရွက်သင့်သည်။ စာသင်ကျောင်းများသို့ ထောက်ပံ့ကြေး ပေးခြင်း၊ အခြေခံ ကျန်းမာရေး စောင့်ရောက်မှုများ ပေးခြင်း စသည့် လုပ်ငန်း အစီအစဉ်များတွင် ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာငွေများကို ပိုမို သုံးစွဲခြင်းသည် ပညာရေးနှင့် ကျန်းမာရေး ရလဒ်များ သိသာစွာနှင့် ထိရောက်စွာ တိုးတက်လာစေသည်။ သို့သော အခြား လုပ်ငန်းများတွင် ဘဏ္ဍာငွေများ ရှုတ်တရက် တိုးမြှုပ်နှံပေးခြင်းသည် ထိရောက်မှု နည်းနိုင်ပြီး ရည်မှန်းထားသည့် ပြည်သူ့ရေးရာ ဝန်ဆောင်မှု ရလဒ်များ မရရှိဘဲ ဖြစ်နိုင်သည်။ ဥပမာ - ကျေးလက်ဒေသများတွင် ကျန်းမာရေးဌာနများ တည်ဆောက်ရန် အသုံးစရိတ်များ တိုးမြှုပ်နှံချထားပေးခြင်းသည် ပြည်သူ့ရေးရာကဏ္ဍတွင် ပြည်သူ့ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအပေါ် စီမံခန့်ခွဲနိုင်မှု စွမ်းရည် နည်းပါးနေခြင်းကြောင့် အခက်အခဲဖြစ်စေနိုင်သည်။

ပုံ-၁၈။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကဏ္ဍအလိုက် ငွေကြေးသုံးစွဲမှု နှင့် အလယ် အလတ် ဝင်ငွေနှစ်မျိုးနှင့်များ

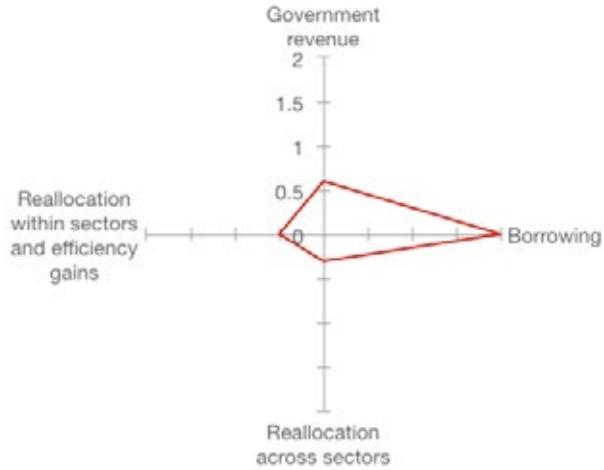
Source: IMF GFS and WB Staff Estimates

ဆရာ/မ များ ပိုမိုခန်းထားရန်အတွက် အသုံးစရိတ်များ ပိုမို တိုးမြင့်လာသော်လည်း လက်ရှိတွင် အဆင်သင့် ခန်းထားနိုင်မည့် အရည်အချင်းရှိ ဆရာများ လုံလောက်စွာ မရနိုင်ခြင်းကြောင့် အခက်အခဲ ကြော်နိုင်သည်။

ထိုကြောင့် ပြည်ထောင်စု ဘတ်ဂျက်မှ လူမှုရေး ကဏ္ဍများတွင် အသုံးပြုရန် ဘဏ္ဍာဇာများ ထပ်မံခွဲဝေပေးရှု သက်သက်မျှဖြင့် မလုံလောက်ပေး။ ဥပမာ ကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာ အသုံးစရိတ် မြင့်မားသော နိုင်ငံများသည် အသုံးစရိတ်များကို ကျန်းမာရေးနှင့် ပညာရေးသို့ နှစ်ပေါင်းများစွာ တဖည်းဖြည်းချင်း စွဲဝေ ပေးခဲ့သည်။ (ပုံ - ၁၇) ထိုသို့ စွဲဝေပေးသည့် နှစ်းမှာ နိုင်ငံ တစ်ခုချင်းစီ၏ စီးပွားရေး၊ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် လူမှုရေး ကိစ္စရပ်များအပေါ် များစွာ မူတည်သည်။

အထက်ပါ အချက်ကို ထည့်သွင်း စဉ်းစားလျက် မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် အစိုးရ၏ လုပ်ငန်းများအတွက် အသုံးစရိတ်များကို အလယ်အလတ် ဝင်ငွေနှစ်မျိုးနှင့်များ၏ အသုံးစရိတ်နှစ်ဦးပါး ရောက်လိုလျှင် လာမည့် ငါးနှစ်အတွင်း ကဏ္ဍအသီးသီး၏ ပြည်သူ့ ဘဏ္ဍာဇာ စွဲဝေချင်းစွဲနိုင်သည့် ငွေရပ်ကို ဂျီဒီပို၏ ၀.၃ မှ ၀.၄ ရာခိုင်နှစ်းအထိ ရည်ရွယ်ထားရှိသင့်ပါသည်။ (ပုံ - ၁၈)

ပုံ-၁၉။ ထပ်မံ စွဲဝေ ပေးနိုင်မည့် ဘဏ္ဍာဇာရပ် ရရှိရန် အလားအလာရှိသည့် ရင်းမြစ်များ (ဂျီဒီပို၏ ရာခိုင်နှစ်း)

Source: WB Staff Estimates

ကဏ္ဍများအကြား ပြန်လည်စွဲဝေသုံးစွဲမှု ပြုလုပ်ရာတွင် မျှဝေပိုင်ဆိုင်သည့် သာယာဝပြာမှု အတွက် ပိုမို အကျိုးရှိနိုင်မည့် နယ်ပယ်သို့ အရင်းအမြစ်များကို သုံးစွဲဖော်ပြုခြင်းဖြင့် အထက်ပါ ဆောင်ရွက်ချက်များကို အထောက်အကူ ပြနိုင်သည်။ ဥပမာ ကျန်းမာရေး စောင့်ရောက်မှုတွင် ကုသရေးမှ ကာကွယ်ရေးသို့ လည်းကောင်း၊ ပညာရေးတွင် အဆင့်ဖြင့်ပညာမှ အခြေခံပညာသို့လည်းကောင်း ပြောင်းလဲ အသုံးပြုခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုသို့ ဆောင်ရွက်ချက်များကို ကဏ္ဍများအတွင်း ထိရောက်မှု ရရှိလာဖော်ပြုခြင်းကလည်း အထောက်အကူ ပြနိုင်သည်။ ၂၀၁၅ ပြည်သူ့ရေးရာ အသုံးစရိတ်စစ်တမ်း (2015 Public Expenditure Review)က သာဓကအနေဖြင့် တန်ဖိုးသက်သာစောင့် ဆေးဝါးများ ဝယ်ယူခြင်းနှင့် ပြန်လည် အစားထိုးရသည့် နှစ်း တစ်နှစ်မှ သုံးနှစ်သို့ လျော့နည်းစောင့် အရည်အသေး ကောင်းမွန်သည့် ပြုဌာန်းစာအပ်များ ဝယ်ယူခဲ့မှုတို့ကို ဖော်ပြခဲ့သည်။ ယခုလို ကဏ္ဍအလိုက် ပြန်လည် စွဲဝေသုံးစွဲခြင်းနှင့် ပိုမို အကျိုးရှိအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် နောင်းစုံနှစ်အတွင်း ထပ်မံ အသုံးပြနိုင်မည့် ငွေရပ်သည် နှစ်စဉ် ဂျီဒီပို၏ ၀.၅ ရာခိုင်နှစ်း အနည်းဆုံး ရှိရန် ခန့်မှန်းထားပါသည်။ ဤ ခန့်မှန်းထားသည် ပိုမိုတိကျသည့် ဆန်းစစ်လေ့လာမှုများပြုလုပ်ရန် လိုအပ်နေပါသေးသည်။

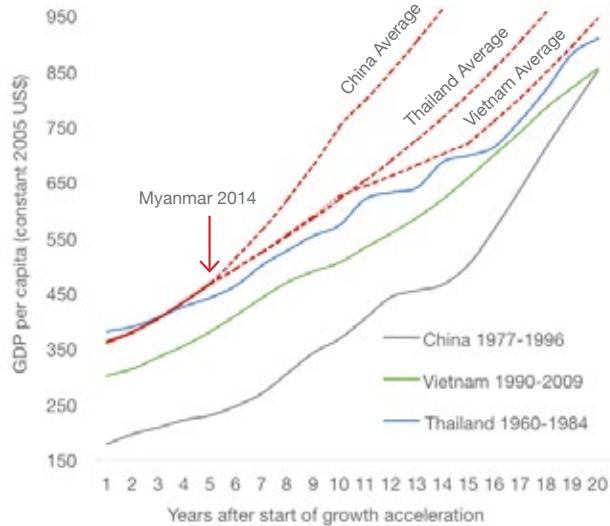

အထက်ပါ နည်းလမ်း များကို ပေါင်းစပ် ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့်
မြန်မာနိုင်ငံသည် နောက်ငါးနှစ်အတွင်း ထပ်မံ
အသုံးပြနိုင်မည့် ငွေရပ် (fiscal space) သည် ဂျီဒီပီ
၏ ၃.၄ ရာခိုင်နှုန်း ပျမ်းမျှ နှစ်စဉ် ရှိလာမည် ဖြစ်သည်။
(ပုံ ၁၉) တစ်နည်းအားဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အစိုးရ အထွေထွေ
အသုံးစရိတ်ကို အခြားသော အလယ်အလတ် ဝင်ငွေနှစ်များ
နှင့်များ၏ စရိတ်နှင့် ကိုက်ညီလာစေရန် နောက်ငါးနှစ်အထိ
နှစ်စဉ် ဂျီဒီပီ၏ ၄ ရာခိုင်နှုန်းခန့် ပျမ်းမျှ (fiscal space)
လိုအပ်မည့်ဖြစ်သည်။ ထို ကိန်းကဏ္ဍးများသည် ဈေးနှုန်း
သာဖြစ်ပြီး ငင်းတို့မှာ အဆိုပြုခဲ့သော ဈေးချယ်စရာ မူဝါဒ
တစ်ခုခြင်းစိ၏ ကုန်ကျစရိတ်နှင့် ပိုမိုအသေးစိတ်သည့်
ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ လေ့လာမှုများ၊ ပိုမိုကျယ်ပြန့်သော မက်ခရီး
စီးပွားရေး တည်းကြော်မှုအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှုများ
လိုအပ်သည်။ ကိန်းကဏ္ဍးများကို ဖော်ပြရခြင်းသည်
အလားအလာရှိသည့် ထပ်မံအသုံးပြနိုင်မည့် ငွေရပ်
(fiscal space) အခြေအနေနှင့် ငင်းတို့၏ အကျိုးဆက်များကို
ဖော်ပြရန် အသုံးပြုထားခြင်းဖြစ်သည်။

၂၀၃၄ အစိုင်းက မြန်မာနိုင်ငံသည် အရှေ့တောင်အာရုံးတွင် အချမ်းသာဆုံး နိုင်ငံများထဲမှ တစ်ခုဖြစ်သည်။ ဤသမိုင်းအစဉ်အလာသည် တိုးတက်မှုနှင့်မြန်ဆန်သည့် ဒေသများအတွင်းရှိ ကမ္ဘာစီးပွားရေး အသိက်အဝန်းများအကြား မြန်မာပြည်၏ မူလနေရာမှန်သို့ ပြန်လည် ရောက်ရှိရေး ဟူသည့် ပြင်းပြသော လုလဆန်ကို နိုင်ငံသားများ၏ စိတ်တွင် ကိန်းအောင်းနေစေသည်။ ထို့အချက်သည် မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ခိုင်မာသော ပြပြင်ပြောင်းလဲရေး လုပ်ဆောင်ရာ လမ်းကြောင်းတွင် တည်ရှိနေသည်။

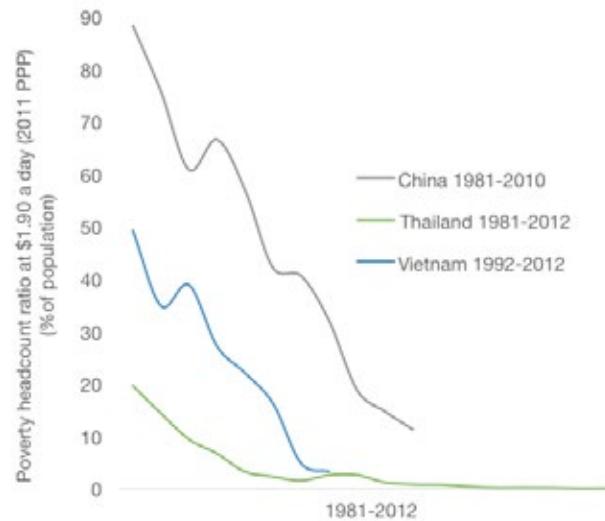
မြန်မာနိုင်ငံသည် ဒေသတွင်းမှ အပြေးသော စွမ်းဆောင်ရည်မြင့် နိုင်ငံများ၏ အတူတကွ ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ခဲ့သကဲ့သို့ အလားအလာကောင်းများ ရှိသည်။ ထို့ပြင် နည်းပညာနှင့် အတတ်ပညာ မျှဝေပေးသည့် အကူအညီများကြောင့် အမြန်နှင့်ဖြင့် အမိလိုက်ရန်လည်း အလားအလာကောင်းသည်။ ဥပမာ တရုတ်နိုင်ငံသည် ၁၉၇၇ ခုနှစ် တိုးတက်စတွင် တစ်ဦးချင်း ၅၀၁၁ ရှုနှစ်တွင် ရှိသည့် မြန်မာနိုင်ငံထက် နှစ်ဖြိုး (၂၀၀၅ ခုနှစ် ပုံမှန်ဈေးနှင့်အရ အမေရိကန် ဒေါ်လာ၁၇၇ နှင့် ဒေါ်လာ၃၆၁ အသီးသီး) ရှိခဲ့ကြသည်။ တရုတ်နိုင်ငံသည် အနှစ် ၂၀အတွင်း တစ်ဦးချင်း၏ ရှုံးပို့ကို ငါးဆန်းပါး တိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့သည်။ (ပုံ - J0) အဆိုပါ ကာလအတွင်း တရုတ်နိုင်ငံသည် ဆင်းရွှေမီးပါးသူ လူဦးရေအချိုးကို (၂၀၁၁ ခုနှစ် PPP အရ တစ်နေ့ဝင်ငွေ ၁.၉၀ ဒေါ်လာ) ၉၀ ရာခိုင်နှင့် ခန့်မှ အကြမ်းယျင်း ၆၀ရာခိုင်နှင့် အထိ လျော့ချိန်ခဲ့သည်။ ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် ၁၁ ရာခိုင်နှင့် အထိ ဆက်လက် ကျဆင်းခဲ့သည်။ (ပုံ - J1) ဗီယက်နှစ်နိုင်ငံတွင် ဖွံ့ဖြိုးမှ အစပြုသည့် ၁၉၉၀ ခုနှစ်မှ ပထမ အနှစ် ၂၀ အတွင်း တစ်ဦးချင်း ရှုံးပို့မှာ (အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၃၀၀ မှ ၈၅၅ သို့ ၂၀၀၅ ခုနှစ် ပုံမှန်ဈေးနှင့်အရ) သုံးဆန်းပါး တိုးတက်ခဲ့သည်။ ထိုကာလအတွင်း ဆင်းရွှေမီးပါးသူ ၅၀ ရာခိုင်နှင့် မှ ၃ ရာခိုင်နှင့် အထိ ကျဆင်းခဲ့သည်။ (ပုံ - J2)

ပုံ - J0။ တစ်ချင်းစီ ဂျီဒီပီ (၂၀၀၅ ခုနှစ်ပုံမှန်ဈေးနှင့်အရ အမေရိကန်ဒေါ်လာပြု)

Source: WDI and WB Staff Estimates

ပုံ - J1။ တစ်ရက်ဝင်ငွေ အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၁.၉၀ ပုံမှန်ဈေးရွှေမီးပါးမှ ဦးရေ (2011 PPP) (ဂျီဒီပီ ၅၀ ရာခိုင်နှင့်)

Source: WDI and WB Staff Estimates

အထက်ပါ မူဝါဒများသည် မြန်မာနိုင်ငံကို အလားတူလမ်းကြောင်းပေါ်သို့ ရောက်ရှိအောင် ကုသိနိုင်သော်လည်း တိုးတက်မှုကို ထိခိုက်စေမည့် အခြားသော အကြောင်းအရာများစွာ ရှိနေသည်။^{၁၁၁} မြန်မာနိုင်ငံသည် ကာလကြာရည်စွာ တည်ရှိနေသည် ပဋိပက္ခများကို အဆုံးသတ်ကာ လူမျိုးစုများအကြားနှင့် ကိုးကွယ်ရာ ဘာသာအပ်စုများအကြား ကွဲပြားမှုများကို ပြန်လည် ပေါင်းစည်းနိုင်ရန် ကြိုးပမ်းလျက် ရှိသည်။ အထက်ပါ မူဝါဒများသည် ဤကြိုးပမ်းမှုများကို အထောက်အကူဖြစ်စေသော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် တူညီသည့် ရည်မှန်းချက် တစ်ခုကို ဖော်ဆောင်နိုင်မည့် ခိုင်မာသည့် ခေါင်းဆောင်မှုဖြင့် အမျိုးသား ညီညွတ်ရေး တည်ဆောက်ရန် လိုအပ်သည်။ ဤအချက်များသည် မျှဝော်ဆိုင်သည့် သာယာဝပြောမှုအတွက် မရှိမဖြစ် အခြေအနေများ ဖြစ်ကြသည်။

မူဝါဒပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု၏ အဆုံးစွန်းသော အောင်မြင်မှ ရရှိရန် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ထိမူဝါဒများနှင့် ပတ်သက် ဂိုင်ဆိုင်ပတ်သက်မှုရှိသည့် အတိုင်းအတာပေါ်တွင်လည်း မှတည်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ ပြည်သူ့ပြည်သားများကာသာမည်သူ

လုပ်ရမည်၊ မည်သည့်မူဝါဒကို ရွှေးချယ်ရမည်ကို ဆုံးဖြတ်သင့်သည်။ ဤမူဝါဒ စာတမ်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဆွေးနွေးမှုများ စတင် ဖြစ်ပေါ်ရန်ဖြစ်သည်။ သို့မှသာ သက်ခိုင်သူများ အားလုံး အကြား သဘောတူညီမှုကို တည်ဆောက်နိုင်မည်။ ထိမှတစ်ဆင့် ယုံကြည်မှုတည်ဆောက်နိုင်ခြင်းနှင့် ပြပြင် ပြောင်းလဲမှု များကို အကောင် အထည်ဖော်နိုင်ခြင်း ဟူသည့် သိသာထင်ရှားသည့် ရလဒ်များကို ပေါ်ပေါက် လာစေမည် ဖြစ်သည်။

အခြားနိုင်ငံများတွင် အားလုံးပါဝင်သည့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အောင်မြင်မှုများတွင် အမျှော်အမြင်ရှိပြီး ဆုံးဖြတ်ချက် ခိုင်မာသည့် ခေါင်းဆောင်မှု ရှိခဲ့သည်။ ထိုအချက်သည် ယခု မူဝါဒများအတွက် အရေးကြီးသည်။ အထူးသဖြင့် မူဝါဒတစ်ခုကို အများ သဘောမတူညီပါက မဆောင်ရွက်ရန် ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည် အခွင့်အရေးတစ်ခု ဆုံးရှုံးသွားခြင်း မဟုတ်ပေ။ အခြားနည်းလမ်းများကို စဉ်းစားခွင့်ရရှိလမ်းဖွင့်ပေးခြင်းဟု ယူဆနိုင်ပါသည်။ ထိုသို့ဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင်ဝေမျှပိုင်ဆိုင်နိုင်သည့်သာယာဝပြောမှုများကို ဖော်ဆောင်နိုင်မည် ဖြစ်သည်။

^{၁၁၁} WBG, "Myanmar – Ending poverty and boosting shared prosperity in a time of transition: A Systematic Country Diagnostic," November 2014

ရည်ညွှန်းချက်များ

IMF, "Myanmar - Staff Report for the 2015 Article IV Consultations," August 14, 2015

Republic of the Union of Myanmar, "The 2014 Myanmar Population and Housing Census - Volume 2," (May 2015)

The World Justice Project Rule of Law Index

WB and the Commission on Growth and Development, "The Growth Report - Strategies for Sustained Growth and Inclusive Development," (2008)

WBG, "Cambodia Economic Update: Resilience Amidst a Challenging Environment," (September 2013)

WBG, "Myanmar Economic Monitor," (October 2015)

WBG, "Myanmar - Ending poverty and boosting shared prosperity in a time of transition: A Systematic Country Diagnostic," November 2014

WBG, "Realigning the Union Budget to Myanmar's Development Priorities: Myanmar Public Expenditure Review 2015," (September 2015)

World Economic Forum, Global Competitiveness Index (2014-2015)

ယခု မူဝါဒရေးရာ အကြံပြုချက် စာတမ်းသည် “အားလုံးသွားကြစိုး၊ မျှဝေပိုင်ဆိုင်သည့် သာယာဝပြောမှုများ ဖော်ဆောင်နိုင်ရေးအတွက် မူဝါဒရေးရာ အကြံပြုချက်များ” အနက် တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။

ကွာဟာချက်များ လျှော့ခြင်း

အားလုံးအတွက်ဖြိုးတိုးတက်ခြင်း

စီးပွားရေးအော်အနေသစ်များဖန်တီးခြင်း

အနာဂတ်အတွက် ငွေရေးစကြေးရေး

မြန်မာ့ရွှေ့ခံစွမ်းအင်မြှင့်တင်ခြင်း

အပြည်းအလုပ်ပါဝင်ခြင်း

WORLD BANK GROUP

The World Bank Myanmar

No.57, Pyay Road
61/2 Mile, Hlaing Township, Yangon,
Republic of the Union of Myanmar.
www.worldbank.org/myanmar
www.facebook.com/WorldBankMyanmar
myanmar@worldbank.org